

Premiantul cere reexaminare

piesă
în două părți

MIRCEA M. IONESCU

Născut la 31 octombrie 1945, în Capitală. Absolvă, în 1968, Facultatea de filozofie a Universității din București. În 1979, absolvă și cursurile post-universitare ale Academiei „Ștefan Gheorghiu”. Își începe activitatea gazetărească din timpul studenției; publică reportaje și cronici în ziarele „Munca”, „Informația Bucureștiiului”, „Știința tineretului” și „Sportul”, în revistele „Fotbal” și „Sport”. După terminarea facultății, activează, timp de trei ani, ca reporter special al ziarului „Munca”. Din 1971, se dedică în exclusivitate gazetăriei sportive, în prezent fiind redactor la ziarul „Sportul”, comentator radio și TV.

În 1976, debutează în literatură, cu un roman polițist, „Asasinul acordă interviuri”, apărut la Editura Dacia.

Ca dramaturg, debutează în 1979, pe scena Teatrului de Stat din Arad, cu piesa „Centrul înaintaș s-a născut la miezul nopții”; în 1980, la Teatrul „Valea Jiului” din Petroșani, i se montează piesa „Pelé și caii verzi”.

Personajele

(în ordine alfabetică, semn că fiecare personaj este la fel de important)

ALPINISTUL, 33 de ani

DIRECTORUL, 47 de ani

EROUL, 46 de ani

INGINERUL-ȘEF, 41 de ani

PREȘEDINTELE SINDICATULUI, 50 de ani

SECRETARA BLONDĂ, 21 de ani

SECRETARUL DE PARTID, 36 de ani

SOTIA, 45 de ani

ȘOFERUL, 36 de ani

TINĂRA INGINERA, 25 de ani

ZIARISTUL, 25 de ani

Acțiunea se (poate) petrece (și) în viitorul imediat

PARTEA I

Undeva, în Nordul țării. Sediul unui Grup de construcții de drumuri montane. Biroul directorului. În antlcameră, Secretara, frumoasă, blondă. La birou, cu spatele la o hartă zonală, Directorul; la masa comună, Tînăra Ingineră, Secretarul de partid și Eroul — muncitorul artificier Ilie Pop. În dreptul ușii, abia intrat, Ziaristul.

Scena 1

DIRECTORUL : Vă rog, faceți-vă comod !

Simțiți-vă ca în biroul dumneavoastră !

ZIARISTUL : Mulțumesc !... (*Glumeț.*) Ca în biroul meu nu mă voi putea simți, pentru simplul motiv că lucrăm șase în aceeași încăpere.

DIRECTORUL : Redacție modernă !

ZIARISTUL : Încercăm !...

DIRECTORUL : Un whisky ?

ZIARISTUL : Dacă insistați, n-am să refuz o țuică veche, curată, după care noi, muntenii, ne dăm în vînt...

DIRECTORUL (*cu moralul în revenire*) : Perfect !... (*Deschide ușa spre Secretară.*) Suzana, o sticlă de palincă și cinci pahare.

EROUL (*spontan*) : Eu n-am voie să beau, tovarășe director ! Urmez tratament.

DIRECTORUL : Numai patru pahare, Suzana ! (*Spre ceilalți doi.*) Dumneavoastră, sper că puteți cionci cu oaspetele nostru important, tovarășul ziarist...

ZIARISTUL : Ionescu !

DIRECTORUL : Ionescu ? !

ZIARISTUL : Ionescu, din moși strămoși ! Nu de ieri, de azi...

DIRECTORUL : Mi-e cunoscut numele...

ZIARISTUL : Unul dintre cei 6671 de Ionești trecuți în cartea de telefon a Bucureștiului, sau unul dintre cei nouă Ionești care semnează în presa centrală.

DIRECTORUL : Miron ?

ZIARISTUL : Nu sînt cronicar sportiv !

DIRECTORUL : Eftimie ?

ZIARISTUL : Sint ceva mai tînăr...

DIRECTORUL : Atunci, Gheorghe !

ZIARISTUL : Nici !

DIRECTORUL : Mihai ?

ZIARISTUL : Mai scurt : Ion ! Ion Ionescu.

DIRECTORUL : Dumneavoastră !... Formidabil !... Vă credeam mai în vîrstă.

ZIARISTUL (*ia loc în capul mesei*) : Aș !... (*Scoate bloc-notesul și pizul.*)

TÎNĂRA INGINERĂ : După stil, și eu credeam că sînteți mult mai în vîrstă. (*Acidă.*) Un om în pragul pensiei !

ZIARISTUL : Așadar, un ramolit ! Merci de compliment.

TÎNĂRA INGINERĂ : Femeile nu prea fac complimente. Nu ne lasă bărbații. (*Secretara blondă întirzie. Directorul iese, nervos.*) La drept vorbind, nici nu mai sînteți atît de tînăr. A început să apară chelia !...

ZIARISTUL : Un scriitor italian spunea că, datorită studiului prelungit, chiar la terminarea facultății poate apărea chelia...

TÎNĂRA INGINERĂ : Cu siguranță că scriitorul dumneavoastră terminase de curînd o facultate !...

ZIARISTUL : Eu am terminat-o mai de mult.

TÎNĂRA INGINERĂ : Acum un an și jumătate ? !...

ZIARISTUL (*șocat*) : Exact ! Cum de-ați ghicit ? !...

TÎNĂRA INGINERĂ : Cînd n-aveam ce face, răsfoiam „Viața studentescă”. Colegi de promoție, vreau să zic !... Numai că eu n-am terminat decît geologia. (*Malțioasă.*) Poate de aceea nu mă ocup încă de... problemele esteticii ! (*Intră Directorul. Îl urmează Secretara blondă, cu sticla de palincă și cu cele patru pănărele.*)

SECRETARA BLONDĂ (*începe să toarne palincă în pănărele*) : Sănătate, palinca asta ! Știe tovarășul ce să comande !

DIRECTORUL (*sec*) : Suzana, să nu ne deranjeze nimeni !

SECRETARA BLONDĂ : Nimeni, tovarășu' ! Sînteți pe teren. Mai bine, la Județeană.

DIRECTORUL (*toastează*) : La mulți ani, și bine ați venit la noi, tovarășe Ion Ionescu ! (*Ciocnesc, beau.*)

ZIARISTUL (*grimasă*) : Foc, nu alta !... Tovarășe director, cînd s-a scris ultimul reportaj despre întreprinderea pe care o conduceți ? (*Tăcere.*)

DIRECTORUL (*într-un tirziu*) : Despre noi nu s-a prea scris pînă acum...

ZIARISTUL (*golește pănărelul*) : Foc, nu alta !

EROUL (*jînduind*) : Foc, dar sănătate curată. Ascultați la mine.

ZIARISTUL : Și, acum, să trecem la problema pentru care am venit... (*Deschide bloc-notesul.*)

DIRECTORUL (*cu gravitate căutată*) : Tovarășe ziarist, am depășit planul la toți indicatorii. Cel mai mult ne bucură productivitatea muncii, care a crescut cu 21 la sută față de angaja-

mentul luat. Reîneşti că această creştere s-a realizat în condiţiile reducerii investiţiilor cu 8 la sută faţă de luna trecută.

ZIARISTUL : Tovarăşe director, ştii de cite feluri sînt glumele ? (*Nu i se răs-punde.*) Glume nevinovate, glume cu aluzie şi statistici. (*Face imediat legătura.*) Mie, unuia, nu prea mi-a plăcut matematica ; aşa că nu mă omor după cifre. Mă interesează partea nevăzută a acestor cifre, omenescul lor. Cu alte cuvinte, specificul activităţii dumneavoastră.

DIRECTORUL : Mda !... Colectivul nostru, mai exact Grupul nr. 2 drumuri, alcătuit din două secţii, conduce, luna aceasta, în întrecerea socialistă pe ramură. (*Ziaristul îl priveşte fără să noteze.*) Cît despre specificul nostru, noi sîntem 333 de oameni care am bătut tot Ardealul să aruncăm munţii în aer, ca să trasăm drumuri. Dacă vreţi, ca tehnica modernă să poată pătrunde în cele mai îndepărtate cătune ale ţării. Unii ne zic constructori de şosele suspendate, alţii ne numesc mineri de suprafaţă. (*Logoreic.*) Specificul muncii noastre e lupta cu forţele dezlănţuite ale naturii. Pe ploii, furtuni, sub avalanşe de bolovani sau zăpadă, în inima pădurilor, unde mişună urşi şi lupi, sau în împărăţia caprelor negre, pe stînci golaşe, noi facem să triumfe forţa omului. Mereu alte locuri, alte roci, alte condiţii de lucru... (*Scurtă pauză de respiraţie.*) Dar, pentru a avea o imagine cît mai cuprinzătoare, cît mai exactă, despre munca noastră, spectaculoasă pentru cei mai mulţi, obişnuită pentru noi, pentru ca sursa dumneavoastră de documentare să fie cît mai bogată, i-am convocat şi pe dinşii, membri ai colectivului nostru fruntaş, colaboratori de nădejde. (*Face prezentările.*) Tovarăşul Vasile Gheorghe, secretarul comitetului nostru de partid şi preşedintele C.O.M., maestru electromecanic, un tînăr crescut de întreprinderea noastră, un expert în oameni şi în dinamitarea stîncilor... Preşedintele sindicatului e pe şantier, dar va veni şi el !... Tovarăşa Smaranda Duncă, lectorul nostru nr. 1 la învăţămîntul politico-ideologic de partid, elementul tînăr, elementul feminin, studentă de nota 10, care a refuzat Capitala, la repartiţie, pentru a intra în frontul activ al muncii, pentru a-şi face cu adevărat meseria. (*Ziaristul notează schematic, uşor plictisit.*) Şi tovarăşul Ilie Pop, eroul nostru din ultima lună ! (*Artificierul se foieşte jenat.*)

ZIARISTUL (renăşte) : Aveţi şi un erou ? !... Excelent ! (*Notează pasionat.*) Cînd, unde, ce a făcut Ilie Pop, eroul dumneavoastră ? !

DIRECTORUL : Ceea ce n-au făcut toţi ceilalţi !

ZIARISTUL : Mda, e o definiţie a eroismului !... (*Spre Ilie Pop.*) Ce vîrstă aveţi ?

EROL : 46 !

ZIARISTUL : Mulţi înainte ! Profesia de bază ?...

EROL : Artificier.

ZIARISTUL : De cîţi ani ?

EROL : De 12 ani.

ZIARISTUL : Şi, mai înainte de asta ?

EROL : Vagonetar. Întii în subteran, apoi în minele de suprafaţă.

ZIARISTUL : Ce vă place mai mult, în munca dumneavoastră ?

EROL (surprins) : Ştiu eu ? !... Cum, ce să-mi placă ? !... Munca, asta-mi place mie. Să fac treabă faină.

ZIARISTUL : Cum aţi devenit erou ? (*Artificierul tace, incurcat.*)

DIRECTORUL : Zi-i, Ilie ! Povesteşte-i tovarăşului cum ai ajuns erou.

EROL : Apăi, eu nu ştiu prea bine cum am devenit... erou. Dinşii m-au făcut ! Lucram, acum zece zile. Pusesem dinamită în ultima galerie, la Vîrful Bradului. Făcusem legătura electrică şi mă îndreptam spre adăpost. L-am auzit pe dom'inginer Muntoiu strigînd : „Nu intră nimeni la intermediar ! Puşcăm !”, cînd, deodată, muntele s-a ridicat în urma mea. Nu mai ştiu ce s-a întîmplat. M-am trezit la spital. (*Nevinovat.*) Tovarăşul director mi-a spus primul că am devenit erou. Apoi mi-au zis şi alţii la fel.

DIRECTORUL : Ilie Pop e un modest, tovarăşe ziarist. Nu va mărturisii nici a zecea parte din fapta lui.

ZIARISTUL : Eraţi la faţa locului ?

DIRECTORUL : Chiar la faţa locului, nu. Dar prin apropiere. Şi ştiu exact cum s-a întîmplat. (*Romantic.*) Era furtună. Vreme de ciine. Mai trebuiau duse ultimele 50 de kilograme de exploziv în galeria nr. 11. Această galerie se afla lîngă prăpastie. Nimeni n-a avut curajul să meargă la ea, urcînd Brîna Diavolului. Ceea ce însemna că toate sacrificiile de pînă atunci se risipeau în cîteva clipe. Pentru că ploaia torenţială ameninţa să inunde toate galeriile. Iar la umezeală, explozibilul şi-ar fi pierdut considerabil calităţile. (*Ziaristul notează.*) Nu era vorba doar de materialul explozibil care s-ar fi pierdut. Acel al unsprezecelea „T”, cum spunem noi camerelor de minare în steril, ne-ar fi dat serios înapoi cu

planul. Era o pușcare masivă, cu zece mii de kilograme explozibil. Ar fi însemnat să mai așteptăm alte 3—4 zile pentru uscarea galeriilor, și o nouă încărcare... Ei bine, grație sacrificiului lui Ilie Pop, nu numai că n-am pierdut avansul față de Grupul 1 drumuri, dar l-am și mărit. Ilie Pop e singurul artificier dintre cei 30 care a cutezat să urce cu 50 de kilograme explozibil Brina Diavolului, pe furtună, pe marginea prăpastiei. El a aruncat, practic, muntele, în aer!

ZIARISTUL (vizător) : Excelent ! Am găsit și un titlu-șoc : „Omul care a supus un munte !”

(*Apare o mică delegație — cinci oameni în șir indian — cu buchete de flori. „Din partea sindicatului, tovarășe director, pentru eroul nostru !” — zice președintele comitetului. Ziaristul nu pare mișcat de prezența celor cinci, e cu gândurile lui. Directorul ia florile și face semn discret, celor cinci, să plece.*)

SECRETARUL DE PARTID : Să nu exagerăm, totuși ! N-a fost numai Ilie Pop. Pentru ca artificierii să încarce cele unsprezece „T”-uri, au trudit și cei șapte excavatoriști, și cei 42 de șoferi pe basculante. Știi ce înseamnă o galerie, un „T”, cum îi spunem noi ? !... (*Ziaristul dă din umeri.*) Excavarea rocii în formula : 40 m. lățime, 17 m. înălțime și 25 m. lungime. **ZIARISTUL :** Fantastic !

SECRETARUL DE PARTID : De 11 ori au fost realizate cifrele acestea, la baza muntelui, pentru puscarea masivă cu camere de minare în steril. Zi și noapte, excavatorul gigant de 11 tone și cele șase mai mici, de 7 tone fiecare, au decopertat. Din trei în trei minute, o mașină de 12 tone pleca încărcată ! (*Către Director.*) Toți acești oameni merită să fie eroi de reportaj, tovarășe director, nu numai Ilie Pop. Întreg colectivul !...

DIRECTORUL : Dar, bine, Ilie Pop nu e un eșantion din colectivul nostru ? ! Astăzi îl popularizăm pe cel mai bun dintre cei mai buni.

ZIARISTUL : Nici o grijă, tovarășe secretar, n-am să uit colectivul, nici meritele comitetului de partid în educarea fiecărui om în spiritul devotamentului față de succesele întreprinderii.

SECRETARUL DE PARTID (tăios) : Să nu vă încurcați în prea multe noțiuni, tovarășe ziarist !

ZIARISTUL (detașat) : Tovarășe Ilie Pop, familia ce-a zis când a aflat că ai devenit erou ?

EROUL : A zis că mă țin de povești.

ZIARISTUL (notează pentru el) : Povești adevărate ! Un subtitlu bun ! (*Spre artificier.*) Ce înseamnă curajul, pentru dumneata, Ilie Pop ?

EROUL : Să nu te temi de nimic. Și de nimeni. Nu ? !...

ZIARISTUL : Ți-a fost vreodată frică de cineva sau de ceva anume ?

EROUL (gînditor) : Mi-a fost !

ZIARISTUL : Cînd ? De ce ?

EROUL (cu greu) : Atunci cînd am văzut muntele că vine peste mine. Am zis că nu mai scap. Nici la război nu mi-a fost așa de frică !... Atunci, însă, eram mai mic, mergeam pe-a șasea.

DIRECTORUL : Bine, dar cînd ai văzut muntele că vine, știai doar că nu ești singur, că în jurul dumitale se află oameni, prieteni, colegi...

EROUL (ferm) : Atunci nu m-am mai gîndit la nimeni. Nici n-am mai gîndit, în clipele alea...

ZIARISTUL : Te-ai gîndit dumneata la cineva, la ceva anume. Altfel, ai fi dormit ! Așa susțin psihologii : omul care nu gîndește, doarme.

EROUL : Treaba lor, ce-or zice. Eu n-am mai gîndit, atunci.

ȚINĂRA INGINERĂ (rizînd) : Înseamnă că mulți ciștișă dormind !

ZIARISTUL (spre Secretar) : Dumneavoastră, tovarășe Vasile Gheorghe, ca secretar al comitetului de partid și președinte al C.O.M.-ului, cum vedeți fapta lui Ilie Pop ?

SECRETARUL DE PARTID : Fapta o cunosco din auzite. În ziua aceea, eram la un instructaj, la Județeană de partid. (*După o pauză sugestivă.*) Oricum, mi se pare o faptă însemnată, care recomandă colectivul nostru.

ZIARISTUL : Frumos spus ! Îmi sugerați că victoriile sînt ale forței colective, dar aceasta nu există fără eforturile personale.

SECRETARUL DE PARTID : Nu neg meritul personal, dar nici nu-l priveșc izolat de contextul social.

ZIARISTUL : Ce vreți să spuneți ?

SECRETARUL DE PARTID : Nimic altceva în plus ! Rămîn la ideea că marea victorie a Grupului nr. 2 drumuri nu stă în fapta lui Ilie Pop, oricît de curajos s-a dovedit el. Fără ceilalți, el n-ar fi ajuns la galeria nr. 11. Fără brațele și mintea celorlalți.

ZIARISTUL : Galeria a fost ideea dumneavoastră ?

SECRETARUL DE PARTID (zimbind) : Să nu mă înțelegeți greșit. A fost vorba de truda întregului colectiv.

EROUL (îngrijorat) : Tovarășe secretar, eu nu țin neapărat să apar la ziar. N-am nici o vină că m-ați făcut erou...

ZIARISTUL : Fără fapta lui Ilie Pop, se putea întârzia cu câteva zile îndeplinirea angajamentului ?

SECRETARUL DE PARTID (*după un timp de meditație*) : Se putea să nu îndeplinim angajamentul. Ploile n-au conținut cinci zile.

DIRECTORUL : Vasile, să spunem lucrurilor pe nume : dacă Ilie Pop nu se ducea la galeria nr. 11, astăzi eram cu mult sub plan. Iar cei de la Virful Crucii ne-ar fi depășit irevocabil. Dacă admitem că Ilie Pop nu ajungea la „T”-ul 11 fără truda celorlalți, tot atât de adevărat e că fără isprava lui întregul colectiv ar fi suportat acum consecințele neîndeplinirii planului.

ZIARISTUL (*confidențial*) : Îl învidiați pe Ilie Pop ? V-a făcut ceva ? !

SECRETARUL DE PARTID (*sec*) : Mi-a răpit nevasta !

ZIARISTUL : Vorbeam serios, tovarășe secretar !

SECRETARUL DE PARTID : Serios ? !... Serios vorbind, apreciez foarte mult fapta lui.

ZIARISTUL : Fapta e omul !

SECRETARUL DE PARTID : Nu întotdeauna omul e doar fapta.

ZIARISTUL : Vă plac paradoxurile ?

SECRETARUL DE PARTID : Admir realitatea, așa cum e. Dumneavoastră, nu ?

ZIARISTUL (*schimbă vorba*) : Tovarășe Pop, copii aveți ?

EROL : Cinci ! Doi băieți, unul de 26 de ani, Fery, artificier în echipă cu mine, altul, Luca, de 20 de ani — militar. Și două fete gemene, de 18 ani, Clara și Ana, muncitoare la țesătorii din oraș. Al cincilea, Alexandru, are numai opt ani, elev pe-a doua.

ZIARISTUL : Și soția ?

EROL : Alexandra e casnică ! Merge pe 45 de ani.

ZIARISTUL : Copiii dumitale sînt curajoși ?

EROL : Asta nu prea știu eu exact. Dar cîștigă is toți ! Muncesc bine și cîștigă fain. Militarul, șofer de meserie, a cîștigat și un concurs pe unitate la condus mașina... Da', dintre toți, ăl mic e cel mai deștept !

TÎNĂRA INGINERĂ (*spirituală*) : Ăl mic e cel mai bătrîn în raport cu vîrsta omenirii. S-a alimentat din experiența atîtor generații anterioare, nea Ilie.

ZIARISTUL : De ce e cel mic... ăl mai deștept ?

EROL : Gîndește departe. În perspectivă, cum zic tovarășii cu carte.

ZIARISTUL : Și ce gîndește ăl mic ?

EROL : Să ajungă director !

ZIARISTUL (*fixîndu-l pe Director*) : Și e chiar atît de bine să fii director ?

EROL (*naiv*) : Păi, cum !... (*Controlîndu-se.*) Nu-i chiar ușor să fii director, că nu-i toată lumea, dar e ceva, nu ? !

ZIARISTUL : Și, de unde știe ăl mic al dumitale cum e să fii director ?

EROL : A auzit și el lumea vorbind. (*Abil.*) Copiii de azi sînt dați dracului. Înregistrează tot. Și dau niște răspunsuri de te lasă cu gura căscată.

DIRECTORUL : Copii teribili ! Secolul vitezei...

ZIARISTUL : Tovarășe Pop, dă-mi și mie un răspuns din ăla care te-a lăsat ca la dentist.

EROL (*timp de meditație*) : Că el învață să ajungă secretar de partid, ca nenea Vasile Gheorghe, și după aceea își completează studiile și devine director, ca tovarășul Năstase.

DIRECTORUL (*amuzat*) : Dat naibii, puștiul tău, Ilie !...

SECRETARUL DE PARTID : Chiar puștiul a zis așa ?

EROL : Pe onoarea mea, dacă mint cu ceva. Întrebați-o și pe Alexandra, și pe vecinii Chiorean.

TÎNĂRA INGINERĂ : Deh, ideile circulă, lumea e în continuă mișcare.

ZIARISTUL (*scrie*) : Tovarășe Ilie Pop, dar ce-a zis Alexandru cel mic cînd a auzit că ai devenit erou ?

EROL : M-a întrebat dacă îmi vor da mașină, ca tovarășului director.

DIRECTORUL (*zîmbind*) : Asta mic al tău o să-mi ia curînd locul, Ilie dragă.

EROL (*ține la ideea lui*) : Și m-a mai întrebat dacă eroii cîștigă mai bine decît Vasile Gheorghe. .

SECRETARUL DE PARTID : Eu nu-s erou, nea Ilie !

ZIARISTUL : Și, dumneata ce i-ai răspuns, tovarășe Pop ?

EROL : Că Vasile Gheorghe cîștigă mai puțin ca alții.

TÎNĂRA INGINERĂ : Te-ai pus bine cu partidul, nea Ilie.

SECRETARUL DE PARTID : Tovarășe director, eu mă retrag. Am de rezolvat problema combustibilului la utilajele grele. (*Se ridică.*) Vă caut peste un ceas-două, să mai discutăm viitoarea pușcare masivă.

ZIARISTUL (*ironic*) : Vă mulțumesc pentru prețiosul ajutor ce mi l-ați dat. Sper să nu vă dezamăgească raportul meu.

SECRETARUL DE PARTID : Dacă nu vă răzgîndiți între timp. (*Își ia rămas bun.*) Dacă nu revin într-un ceas-două, la ora 14 ne vedem la Grota Urșilor, tovarășe director !

DIRECTORUL : Sper să fii punctual ! (*Imperativ.*) Dacă n-ajung la timp, nu se mișcă o piatră de la locul ei.

TÎNARA INGINERĂ : Ultimul cuvânt al laboratorului, în cazul Grotei Urșilor, este NU ! Riscăm, tovarășe director !
SECRETARUL DE PARTID : Sper să mai vorbim la ora 14, la Grota Urșilor, Smaranda ! La revedere ! (*Ceialți îl salută. Iese.*)

ZIARISTUL (*captivat de Erou*) : Ce-a fost mai greu, în acea zi, cînd nimeni nu voia să meargă la... „T”-ul nr. 11 ?

EROUL : Greu ? !... (*Gînditor.*) Greu a fost pînă am scăpat de unii. Nu voiau să mă lase să urc. Ziceau că am innebunit, că mă duc la moarte sigură.

(*Directorul și Inginera discută în șoaptă.*)

ZIARISTUL : Ai fost convins că vei reuși ?

EROUL : Altfel nu mă încumetam să plec pe Brîna Diavolului.

ZIARISTUL (*incercare de sugestie*) : Cui închini acest succes, tovarășe Ilie Pop ?
EROUL : Știu și eu ? !... (*Tace.*) Copiii lor !... Și Alexandrei.

ZIARISTUL (*dezamăgit*) : Numai lor ? !...
EROUL : Păi, cui, altcuiva ? !...

DIRECTORUL : Gîndește-te, Ilie ! Succesul ăsta nu-i numai al tău. Oamenii... Colectivul... Grupul nr. 2... Cui închini succesul ?

TÎNARA INGINERĂ : La ultimul seminar, am discutat două ore despre datoria morală. Nu-ți mai amintești, tovarășe Pop ?

EROUL : Nu vă supărați, dar eu n-am mai fost erou. (*Explicativ.*) Nu m-am gîndit niciodată la o asemenea întrebare.

ZIARISTUL (*scrie repedit*) : Acum, ce-ți dorești, tovarășe... erou ?

EROUL : Să scap de blestămăția asta ! (*Arată în jos, sub masă.*)

ZIARISTUL (*derutat*) : Care blestămăție ?
DIRECTORUL : Știiți, piciorul drept... E în ghips pînă sub genunchi. (*Eroul se ridică. De sub masă, scoate un baston. Începe să meargă greoi.*)

ZIARISTUL (*sfirșit*) : S-a dus naibii reportajul meu ! (*Moment de tăcere. Eroul a ajuns lîngă ușă.*) Nu pot să scriu despre un erou cu piciorul în ghips.

SOȚIA (*din rîndul 6 din sală, revoltată*) : De ce să nu scrie, tovarăși ?... Din cîte am înțeles eu, și-a rupt piciorul în timpul producției, și nu pe izlazuri, ca ăia care bat mîngea. Și directorul de ce nu insistă să scrie, n-a spus el că Ilie Pop e un erou ? !... (*Se așază.*)

DIRECTORUL : Tovarășe ziarist, nu cred că ghipsul poate anula reportajul dumneavoastră. Dimpotrivă ! El dimensionează fapta lui Ilie Pop, sugerează cît se poate de bine că victoriile nu se obțin oricum, că noi, cei de la

Grupul nr. 2 drumuri, nu frîngem înălțimile cu mîinile în sin.

TÎNARA INGINERĂ : Și nici stînd în fața televizorului sau întrebîndu-i pe alții ce înseamnă curajul, eroismul cotidian...

ZIARISTUL : Dar bine, stimați tovarăși, cum să prezint eu un asemenea reportaj ? ! Ce va spune redactorul-șef ? !... Parcă îl și aud : „Ionescule, ți-ai pierdut simțul realității ! Socialismul nu se construiește în bastoane, băiatule ! Cu picioare rupte !”

TÎNARA INGINERĂ : Dar nici fără sacrificii, tovarășe Ionescu. Orice perioadă își are necesitățile ei, sacrificiile ei. De ce dumneavoastră, ziaristii, vreți să prezentați realitatea noastră într-o singură culoare ?... De ce îi estompați tonurile adevărate, accidentele, care pot însemna o experiență de viață și pentru alții, care pot duce la evitarea unor eșecuri ?

SOȚIA (*firește, tot din sală*) : Tulai, Doamne, că frumos îi mai zici fătucă !... De ce să n-apară Ilie Pop la gazetă ? !... Zi-i. Să se știe că deștepți nu numai în Capitală e... xistă.

TÎNARA INGINERĂ (*spre ziarist*) : Crezi dumneata că, dacă vei publica reportajul cu Ilie Pop — eroul cu un picior în ghips, vei reține alți oameni de la risc, de la fapte eroice ? ! Dimpotrivă ! I-ai obliga pe toți să fie și mai atenți, să limiteze și mai mult jocul întîmplării. Și, atunci, am avea mai puțini eroi cu picioare în ghips...

ZIARISTUL : Parcă ați fi terminat dreptul, nu geologia !

TÎNARA INGINERĂ (*ignorînd intervenția Ziaristului*) : Crezi că zgîrie-norii s-au înălțat fără accidente ? !... Fii pe pace !... Marile realizări cer mari sacrificii ! E o lege nescrisă ! Sacrificiul a devenit un criteriu moral, în societatea noastră. O dovadă vie a pasiunii pentru muncă, a conștiinței politice a muncitorilor.

ZIARISTUL : Vă promit că voi frecventa seminariile dumneavoastră de învățămînt politico-ideologic. Îmi puteți da bibliografia pentru teza „Entuziasmul de circumstanță și asaltul viitorului !” (*Scrie.*) Mi-a plăcut logosul dimitale, dar tot nu văd cum îl voi convinge pe redactorul meu șef.

TÎNARA INGINERĂ (*categorică*) : Prezentîndu-i reportajul cu Ilie Pop !

ZIARISTUL : Idolul cu piciorul de ghips !... Nu-l aprobă, domnișoară !

SOȚIA (*din sală*) : Meri și-ți scoate ghipsul, Ilie, dacă nu vrea să te dea la gazetă cu el !

TÎNARA INGINERĂ : Redactorul-șef nu-i singur în redacție, nu ? !... Aveți și un colegiu redacțional, aveți și organizație de bază...

ZIARISTUL : Redactorul-șef nu-i singur !

Dar e singurul redactor-șef în redacția noastră. Ești cam ruptă de realitate, colega mea de generație ! Ai văzut dumneata un redactor-șef care să nu aibă dreptate ? !...

TÎNĂRA INGINERĂ : Nu-i vorba de dreptate ! Trebuie să-l convingi. De asta ești tânăr, ca să convingi, să te impui. Nu ca să te ia toată lumea, din start, drept marele atotștiutor. (Se plimbă.) Aici e drama noastră, a celor tineri. Vrem să fim considerați din plecare consacrați, reputați. Iar, dacă sintem priviți cum se cuvine, ca niște oameni aflați la poarta vieții, ne reținem să susținem că vechea generație ne respinge, că-i un conflict al vîrștelor.

DIRECTORUL : Stimate tovarășe ziarist, la noi colectivul n-are vîrste !

ȘOȚIA (din sală) : Dinșii au trecut la pălăvrăgeală. Și, cu reportajul ?... Îl citim sau ba ? !... Întreabă, Ilie, că doar ești erou și ai dreptul.

DIRECTORUL (cucerit de o nouă idee) : Tovarășe ziarist, dar dacă nu amintiți nimic de ghips ? !... N-ar fi prima omisiune, cred.

ZIARISTUL (dojenitor) : Tocmai dumneavoastră ? !...

TÎNĂRA INGINERĂ : Știam că numai unui dramaturg scriu doar ca să fie jucată, nu ca să spună ceva nou ! (Fermă.) Stimate coleg de generație, dacă dumneata te temi să prezinți un reportaj autentic, îl semnez eu. (Demnă.) Firește, după ce îl voi scrie eu !...

ZIARISTUL (șocat) : Ei, bravo !... Și eu de ce am mai venit aici ? !...

TÎNĂRA INGINERĂ : Să prezinți realitatea așa cum e !

EROUL (timid) : Eu pot pleca ? (Argumentează.) Că domnul doctor mi-a spus să nu fac eforturi, să stau mai mult în pat.

ZIARISTUL (pentru el) : Eroul nu se poate da jos din pat ! Poftim reportaj !... (Tare.) Dacă doctorul a zis una, dumneata de ce ai făcut alta ?...

EROUL (incurcat) : Păi, știți... Tovarășul director...

DIRECTORUL (intervenție categorică) : Eu l-am chemat. M-am gândit să vă ajutăm în documentare. Să nu întîrziți prea mult și să pierdeți trenul de 15.05. Că toți cei care vin din Capitală cu trenuri pe la noi, la trenul ăsta se grăbesc...

ZIARISTUL : E ultimul tren ?

TÎNĂRA INGINERĂ : Da' de unde !... Mai este unul și... miine ! Altul, poi-miine !... În fiecare zi... Inclusiv dumneica !

Scena 2

Același cadru. În birou, numai Ziaristul. Scrie cu patos. O țigară fumegă lângă ceașca de cafea. Bea repezit un pahărel de palincă. Scrie mai departe. Intră, grăbită, Secretara blondă.

SECRETARA BLONDĂ : Tovarășu' ziarist, legătura cu Bucureștiul ! Ridicați telefonul tovarășului director ! (Ziaristul se conformează.)

ZIARISTUL : Alo, redacția ? !... Vă salutăm Ion Ionescu. Nea Gheghe, am un reportaj-cremă pentru ziarul de sim-băță ! (Pauză.) Ești ocupat ?... Dă-mi-l atunci pe Georgică ! (Secretara blondă iese.) Salve, Georgică ! Bătrîne, înregistrează-mi tu reportajul ăsta și ai grijă de el după ce-l dactilografiază Sabina. Nu, nu era planificat, dar trebuie să fim pe fază. Duminică va avea loc o mică festivitate, în cadrul căreia Grupul nr. 2 drumuri va fi premiat pentru excelente rezultate în producție. Am și un erou a-ntîia. A dărimat un munte ! Știi care-i poanta ? !... Tipul are un picior în ghips ! Culmea sacrificiului, bătrîne !... (Pauză.) Nu mi-l aprobă nea Aurică ? !... (Revoltat.) De ce să nu mi-l aprobe ?... Asta e realitatea, de ce să o mutilăm ?... Am declarațiile directorului, secretarului de partid, ale oamenilor... E un reportaj de milioane, mai semnificativ decît orice eseu despre cultul muncii, scris din birou de cine știe ce academician. Trebuie să-l aprobe ! Bate-te și tu, să intre în ziarul de sim-băță ! (Pauză.) Să vin cu el miine, să insist eu ?... Da, bătrîne, dar vreau să trec pe la socri... Mai fac un reportaj la noul combinat, văd ce mai e și cu fotbalul clujean... Așa-i, Georgică, miine e joi, dar trebuie să mă documentez ca lumea. Cel puțin două zile... (Intră Secretarul de partid. Iese imediat.) Hai, bătrîne, ajută-mă, și-ți rămîn dator... (Pauză.) Ei bravo, dau o bere cînd vin ! Bine, te aștept ! (Umple un pahărel. Îl dă repezit pe git.) Gata, începem ? !... Un, doi, trei, probă de magnetofon... Ion Ionescu transmite din inima munților. (Începe să vorbească foarte tare.) Titlu : „Un om trece prin munte“. Transmis textul „...Plouă nebun peste Brîna Diavolului, unde cerul se sprijină pe creste de granit. Văile tremură sub tunete... Un om înaintează falcnic spre Brîna, decîs să scape dinamită la baza muntelui-colos. Fulgerele îi albesc chipul și se pierd în părul lui des ca sîrma. Omul înaintează fără șovăire...“

SOȚIA (din sală) : Tovarășu' gazetar, bărbatu-meu e aproape chel !

ZIARISTUL : „Bărbatul acela nu-i nici Prometeu și nici recordmenul mondial de haltere la supergreu. E Ilie Pop, vrednic artificier al Grupului nr. 2 drumuri...” (Se aude o mașină de scris bătând puternic. Zgomotul acoperă glasul Ziaristului, care vorbește, dar nu se mai aude. După câteva clipe, vocea Ziaristului capătă iarăși „ton”.) De la capăt... „Ilie Pop, acest erou cotidian al producției noastre, îmi mărturisea că închină fapta sa minunatului colectiv din care face parte. «Nu-i fapta mea, e a noastră», a zis el modest, lucid. Și avea dreptate. Vitejia lui e rodul întregului Grup nr. 2 drumuri, care a ciștigat întrecerea pe ramură din acest octombrie, înainte ca luna să se fi încheiat. Fapta lui e fructul întregului colectiv, sudat de competentul director Constantin Năstase, de tânăr secretar de partid Vasile Gheorghe, inteligent, brav, apropiat de oameni, de «noul val», reprezentat fericit prin tinăra ingineră Smaranda Duncă, excelent lector la învățământul politico-ideologic de partid”. (Iarăși mașina de scris.) De la capăt. (Tușește.) „...Ilie Pop s-a despărțit pentru puțin timp de tovarășii săi de muncă, să-și vindece piciorul drept, prins acum în ghips, după eroica lui cursă pe Brîna Diavolului. Ilie Pop nu este însă un învins. E un mare învingător. Și exemplul viu al pasiunii, elementul nou, definitoriu, al muncii în societatea noastră. Acest erou cotidian sugerează de minune că întrecerea socialistă nu-i un menuet sau un vals. Ea e o luptă dură, în care numai cei cutezători reușesc, într-un splendid torent de sacrificii. Cîțiva dintre acești cutezători am înfîlnit în inima munților. Ieri, și azi, și mâine...” Asta-i tot, Georgică !... S-a auzit perfect ?... O.K. !... Mulțumesc ! Și, nu uita, bate-te cu nea Aurică să intre simbătă !... La revedere și, încă o dată, merci ! (Își stringe foile. Fredonează bine dispus. Intră Secretarul de partid.) Simbătă apare reportajul ! Gata, l-am și transmis. I-am făcut un final cu greutate, în care am accentuat și meritele conducerii, și ale comitetului de partid.

SECRETARUL DE PARTID : Complimente gratuite !... Foarte inteligent, brav, apreciat de oameni !... De unde știi dumneata toate acestea ? Cuvintele goale nu m-au încălțat niciodată ! Dimpotrivă !...

ZIARISTUL (după o ezitare) : Știți bancul cu șnițelul ? (Secretarul îl privește nedumerit.) Un confrate de-al meu a fost într-o excursie în străinătate, unde deva prin apropiere. Seara, la restaurant, a comandat un șnițel. I s-au

adus două bucăți. Una mai mică, alta mai mare. Băiat subțire, confratele meu „atacă” bucata cea mică. Nu reușește însă să se apropie bine, că vine șeful orchestrei și-l bate pe umăr: „Tovarășu', dumneavoastră ați comandat un șnițel, ce-aveți cu microfonul de fond” ? !...

SECRETARUL DE PARTID (ride) : Bună !... (Vorbește puțin mai tare.) Suzana, cînd vine tovarășul director ? (Intră Secretara.)

SECRETARA BLONDĂ : Din clipă în clipă trebuie să sosească, tovarășe secretar ! Să-l caut la județeană ?

SECRETARUL DE PARTID : Dacă trebuie să vină din clipă în clipă, o fi pe drum... (Către Ziarist.) Ați văzut că șnițelul mic era șnițel adevărat, în cazul nostru ?... (Apare Tinăra ingineră.) Tovarășul ziarist e o enciclopedie de bancuri ! (Secretara blondă iese, nelămurită.)

ZIARISTUL : Am spus și eu, unor admirabili constructori, un banc de nota 7 !

TÎNĂRA INGINERĂ : Reportajul n-a apărut încă ! (Ironică.) Pardon, uitasem că ați sosit azi-dimineață.

SECRETARUL DE PARTID : Dacă reportajul transmis apare simbătă, luni, cel tirziu, dînsul cred că nu va mai avea drept de semnătură pentru câteva luni.

ZIARISTUL (iritat) : Amenințare ?

SECRETARUL DE PARTID : Datoria mea este să vă ajut. Pe cît posibil !

ZIARISTUL : Am devenit și filantropi ? !...

SECRETARUL DE PARTID : Mai rău ! Vigilenți !... Oricum, pînă luni mai aveți timp să vă apărați semnătura !...

ZIARISTUL (cu emfază) : Tovarășe secretar al comitetului de partid al Grupului nr. 2 drumuri, cred că nu știți, încă, cu cine stați de vorbă.

TÎNĂRA INGINERĂ : Vasile Gheorghe are o memorie excelentă !

ZIARISTUL : Atunci, dînsul nu știe exact ce înseamnă presa.

SECRETARUL DE PARTID : Vreți să țineți cumva, acum, un curs despre teoria și practica presei ?

ZIARISTUL : Vreau să vă spun că simbătă veți putea citi un interesant reportaj în pagina întâi.

TÎNĂRA INGINERĂ (acidă) : Cu urmărire într-a cincea, probabil !

SECRETARUL DE PARTID : Mă îndoiesc !

ZIARISTUL : S-a îndoit destul Descartes, franțuzul. N-are rost să vă mai îndoiți și dumneavoastră. Existăți și așa !

SECRETARUL DE PARTID : Cînd nu răzbim cu gîndurile noastre, apelăm la aforisme. Credeți că respectivul s-ar fi îndoit de superficialitatea dumneavoastră ?...

TÎNARA INGINERĂ : Vasile, nu-ți mai place cînd un om se bate pentru ideea lui ?

SECRETARUL DE PARTID : Cum să nu ! Cu condiția ca ideea să fie adevărată, iar faptele, autentice.

ZIARISTUL (lezat) : Și, mă rog, ce nu-i adevărat, în reportajul meu ? I-am lăsat piciorul în ghips ? I l-am lăsat ! Am spus că e și meritul colectivului ? Am spus !

(Intră, neobservat, Directorul. Rămîne lîngă ușă. Cei trei nu-l observă.)

SECRETARUL DE PARTID : Reportajul dumneavoastră este fals ! Un reportaj care dezinformează opinia publică. Iar aceasta e mai mult decît criticabil. E periculos !

ZIARISTUL : Ce spui, domnule ? !..

SECRETARUL DE PARTID : Exact așa ! Care dezinformează opinia publică, semn că e periculos.

ZIARISTUL : Și, mă rog, de ce dezinformează... opinia publică ?

SECRETARUL DE PARTID : Simplu ! Pentru că nu spune oamenilor adevărul.

ZIARISTUL : Adevărul ? !.. Faptele sînt fapte, nu le-am inventat eu. Mi le-a relatat tovarășul director, de față cu dumneavoastră, cu dînsa și cu victima, cum... Eroul, vreau să zic.

SECRETARUL DE PARTID : Găsiți normal ca un ziarist comunist să se rezume la declarațiile unor persoane care n-au fost la fața locului ?

ZIARISTUL : Dumneavoastră și directorul nu erăți orice persoane ! V-am crezut pe cuvînt. Dacă nici conducerea, nici comitetul de partid nu-ți spun adevărul...

SECRETARUL DE PARTID : Poate, nu-l știau ! Sîntem și noi tot oameni.

ZIARISTUL : Ne facem autocritica ?

SECRETARUL DE PARTID : De ce nu ? Credeți că, dacă-s secretar de partid, le știu pe toate, că n-am lipsuri ? !.. Perfect nu-i decît Dumnezeu, tovarășe ! Pentru că nu există ! *(Aprins.)* Știți ce mi-au spus oamenii despre Ilie Pop, de cum au aflat că va fi eroul unui reportaj ?

ZIARISTUL : Ce-au zis, frate, că sindicatul i-a trimis flori ? !

SECRETARUL DE PARTID : Că a fost beat ! Că, dacă nu era beat, n-ar fi cutezat să se ducă pe Brîna Diavolului. *(Calm.)* Florile le aranjase tot directorul. Pentru... documentarea dumneavoastră.

ȘOȚIA (tot din rîndul 6) : De ce nu l-ați dezvoltat de băutură ?... Cînd a fost primit în partid, acum zece ani, ce, nu bea ? Bea. De ce nu i-ați făcut educație ? Că, de zece ani încoace, a fost la zi cu cotizația...

ZIARISTUL : Beat, nebeat, s-a dus pe Brîna ! Ceilalți, de ce n-au făcut-o ?

SECRETARUL DE PARTID : Ceilalți erau conștienți ce înseamnă Brîna Diavolului pe timp de ploaie. Moarte sigură.

ZIARISTUL : Ilie Pop trăiește !

SECRETARUL DE PARTID : O șansă la o mie.

ZIARISTUL : Viața e o șansă !

SECRETARUL DE PARTID : Tocmai de aceea nu trebuie să ne jucăm cu ea ! În altă ordine de idei, aflați că Ilie Pop nu și-a fracturat piciorul în timpul exploziei. N-ar fi declanșat nimeni explozia înainte ca Ilie Pop să ajungă în adăpost. Chiar el v-a mărturisit că l-a auzit pe inginerul Munteiu strigînd : „Nu intră nimeni la intermediar, pușcăm !” Dacă muntele s-ar fi prăvălit peste el, atunci ar fi fost foarte grav : cineva trebuia tras la răspundere pentru o neglijență fatală. Dar muntele nu s-a prăvălit peste Ilie Pop. El a căzut cînd a vrut să intre în adăpost. S-a dezechilibrat din cauza alcoolului. A căzut între doi bolovani și și-a fracturat piciorul.

ZIARISTUL (derutat) : Sigur ?

SECRETARUL DE PARTID : Mergeți și vorbiți cu oamenii. Cu artificierii, în primul rînd. Cînd am ieșit de la director, mă și așteptau trei artificieri : „Păi bine, tovarășe secretar, dacă Ilie Pop a fost un erou, înseamnă că noi, toți ceilalți 29, am fost niște lași, nu ? !.. Dumneavoastră ce gîndiți ? De ce nu apărați adevărul ?” Așa mi-au spus.

DIRECTORUL (vehement) : Acum ce vrei, Vasile ? Să nu mai apară reportajul, pentru că Ilie Pop băuse un pahărel ? !..

SECRETARUL DE PARTID (surprins) : Bună ziua, tovarășe director !.. Acum vreau să știți și dumneavoastră adevărul.

DIRECTORUL : Îl știam !

(Un spectator — Șoferul, vecin cu soția lui Ilie Pop, intră în fondul sonor.)

ȘOFERUL : Bravo, tovarășe director ! Tocmai dumneavoastră să cocoloșiți o asemenea faptă ?... Frumos, n-am ce zice !..

ȘOȚIA (către vecinul ei) : Ce te bagi dumneata ? Ce, a ascuns o crimă ? Te roade invidia, că apare Ilie la gazetă, asta-i !

ȘOFERUL : Tovarășa !.. Eu am apărut de două ori în ziare. O dată, acum doi ani, cînd am cîștigat concursul „Volanul de aur” pe județ. Și a doua oară, acum cinci luni, cînd am avut 13 exacte la Pronosport.

ȘOȚIA : Să-ți fie de bine ! Și vezi-ți de-ale dumitale !..

ZIARISTUL (cătrel Șofer): Cum vă numiți, vă rog ?

ȘOFERUL: Ion Ion.

ZIARISTUL: Virsta ?

ȘOFERUL: 36 de ani.

ZIARISTUL: Profesia ?

ȘOFERUL: Șofer la autobaza orașului.

ZIARISTUL (notind): Dumneavoastră, Ion Ion, l-ați fi oprit pe Ilie Pop să urce Brîna, fie și beat, dacă știți că explozia va fi întârziată cu câteva zile, iar planul, afectat ?

ȘOFERUL (se ridică): Dacă știam că-i băut, puneam și camionul în fața lui și nu-l lăsam să treacă. Dacă n-au cutelat ceilalți 29 de artificieri să urce, înseamnă că nu erau nebuni, iar Ilie Pop, singurul viteaz.

ZIARISTUL (notează): Mulțumesc !

ȘOFERUL: Tovarășu' reporter, problema gravă e că directorul Grupului nr. 2 drumuri v-a indus în eroare ! (Se așază.)

ZIARISTUL: Ați auzit, tovarășe director, ce spun reprezentanții opiniei publice ? !...

DIRECTORUL (încearcă o explicație): Tovarășe ziarist, pe mine fapta m-a interesat, nu alcoolemia lui Ilie Pop. Și planul. Că, dacă nu scot planul, pe mine mă ard în ședințe și la salariu, nu pe dumneata !...

TÎNĂRA INGINERĂ: Nu era vorba de neîndeplinirea planului, tovarășe director. Planul era făcut științific, pentru puterile noastre. Și fără Brîna Diavolului, tot era realizat. Nu depășit, dar realizat. Chiar de nu l-am fi realizat, viața oamenilor trebuie să ne intereseze înainte de orice !

ȘOFERUL (din rîndul 6): La noi, la autobază, așa se pune problema. Noi avem familii, avem viitor, nu sintem... șoferii iadului.

DIRECTORUL: Ce frumos vorbește tine-retul din cărți ! (Răstit, către Ingineră.) Tovarășă Duncă, îți cerusem documentația la zi despre sisturile Grotei Urșilor.

TÎNĂRA INGINERĂ: Tocmai pentru asta am venit ! Laboratorul spune din nou: NU ! Există o pinză freatică !

DIRECTORUL (spre Secretarul de partid): Cum, necum, fapta lui Ilie Pop a fost eroică ! (Către Ziarist.) Tovarășe dragă, povestea de la Brîna Diavolului e o lecție de sacrificiu, oricum ai lua-o !

SECRETARUL DE PARTID (calm): Sacrificiu înseamnă participare conștientă ! O participare dictată de pasiune. Or, Ilie Pop numai conștient nu se poate spune că era cînd a pornit spre Brîna Diavolului. Și numai din pură pasiune n-a făcut-o !...

DIRECTORUL: Dar, atunci, de ce a făcut-o ?

SECRETARUL DE PARTID: Pentru că i s-a promis o sută de lei, dacă urcă la galeria 11, pe Brîna, în plină furtună.

TÎNĂRA INGINERĂ: O sută ? !...

ȘOȚIA (foindu-se în rîndul 6): Cointeresarea, tovarăși, cointeresarea ! (Alt gînd.) Mie nu mi-a adus un franc, acasă ! Ce-ai făcut cu banii, Ilie ? !...

DIRECTORUL: Cine i-a promis o sută de lei ?

SECRETARUL DE PARTID: Un om cu identitate precisă ! Un tovarăș premiat nu o dată, un coleg la care țineti, cum țin și eu.

DIRECTORUL: Cine, dom'le, zi-i odată !

SECRETARUL DE PARTID: Chiar nu știți ?

DIRECTORUL: Nici măcar nu bănuiesc.

ȘOFERUL (din sală): Așa vă cunoașteți oamenii, tovarășe director ? !

DIRECTORUL: Lasă misterele, Vasile ! Cine-i individul cu sută ?

SECRETARUL DE PARTID: Inginerul-șef Ducu Romanescu !

TÎNĂRA INGINERĂ: Cinee ? !... Ducu ? !...

DIRECTORUL: Secretarul-adjunct al comitetului de partid ? !... Imposibil !

SECRETARUL DE PARTID: Și, totuși, posibil, tovarășe director. Acum o oră am aflat.

ȘOFERUL (se ridică, acuzator): Asta să scrieți la ziar ! Să vă luați și de director, să criticați și etica celor din comitetul de partid, nu numai pe ospătari și frizeri să-i „bubuiți”.

ZIARISTUL (cătrel Șofer): Dacă ați fi în locul meu, ce-ați scrie, tovarășe Ion Ion ?

ȘOFERUL (timp de meditație): Aș scrie că un director slab costă mai mult decît unul bun. Și aș mai ridica o problemă: oare comitetul de partid și-a făcut pe deplin datoria, în cazul de față, sau a fost mereu în umbra conducerii întreprinderii ? În plus, aș cere sancționarea exemplară a inginerului-șef, care e și secretar adjunct de partid. Dacă a fost premiat de mai multe ori pentru merite în producție, să fie și sancționat cînd greșește. Principial ! Democrație !

ȘOȚIA (cu curaj): Democrație, tovarăși ! Cu ce bani și-a luat mașină inginerul-șef, cu ce bani și-a cumpărat vilă, cît are la CEC ? Asta să scrie tovarășul jurnalist.

ZIARISTUL (spre un spectator adevărat): Dumneavoastră, în locul meu, ce-ați scrie ? (Notează. Lansează întrebarea și altor spectatori. Se pot naște câteva dialoguri interesante, pe care Ziaristul le întreține cu vervă. Iar, în final, în funcție de reacția sălii...)

CORTINA

PARTEA a II-a

Într-o parte a scenei, o cabină telefonică interurbană. Ziaristul, într-un trenel, cu o mică valjoară alături. Formează un număr.

Scena 1

ZIARISTUL (*monolog cu voce tare*):

Alo, redacția ? !... Nea Mache, dumneata ? !... Bună dimineața ! Ion Ionescu la telefon. Binișor, nene Mache... Spre mai bine. Atac viitorul !... Uite despre ce e vorba. (*Introduce o fișă.*) Am transmis ieri un reportaj. Cuum ? ! (*Șocat.*) A fost considerat excelent. Redactorul-șef a spus că-l premiază ? !... (*Sfârșit.*) Nene Mache, reportajul trebuie înlocuit !... Exact așa !... Nu corespunde realității, nene Mache ! (*Introduce o altă monedă.*) Festivitatea de premiere nu va mai avea loc, iar eroul meu pozitiv s-a transformat peste noapte în contrariul. A devenit bețiv. (*Pauză.*) Am fost dezinformat !... Nu-i iert, nici o grijă ! De la director pînă la secretarul de partid îi desființez. Au un inginer-șef care mai e și secretar adjunct de partid, de n-a înțilnit nici Nicuță Tănase unul ca ăsta, la vremea lui. De milioane, tipul ! (*Altă fișă.*) Cel mai tare foileton care s-a publicat vreodată. Cum ?... Dau în oamenii partidului ? !... Nu, nea Mache, dau în oamenii care nu respectă linia partidului ! Programați-mi foiletonul pentru simbătă. Vin mîine, cu el în dinți. (*Pauză.*) Nu mai trec pe la nici un socru, vin direct acasă, arde foiletonul ăsta în mine... Gata, nea Mache, nu mai am fise ! Pe mîine !... (*De unul singur.*) Să nu critic un secretar adjunct de partid, tovarășe Manolache ? !... Ți-e teamă, înțeleg ! Telefoane, ședințe, scrisori ! Să „ard” în continuare chelneri și taximetriști, că ăștia nu fac recurs ! Ei, uite, că nu mă sperii dumneata pe mine ! Eu apăr Adevărul, eu n-am prejudecăți, tovarășe șef de secție ! Încă sînt tînăr, tovarășe Manolache. (*Apare șoferul Ion Ion, cu un teanc de ziare sub braț. Cîtește, din mers, „Sportul”.*) Salutare, tovarășe Ion Ion.

ȘOFERUL (*surprins*): A... Bună-zuua, tovarășe reporter.

ZIARISTUL: În concediu, în concediu ?...

ȘOFERUL: Am dat o fugă să iau zia-rele. Știți, la noi presa sosește la prînz. Dumneavoastră încotro ?

ZIARISTUL: Plec la București. Peste trei ceasuri am tren. Iar camera de

hotel expiră la ora 12 și pentru zia-riști !...

ȘOFERUL: Vă reped eu pînă la gară, sînt cu mașina !...

ZIARISTUL: Mulțumesc ! Ești amabil !... Dar gara nu-i prea departe.

ȘOFERUL (*dezamăgit*): Cum vreți !...

ZIARISTUL: Ai avut dreptate, tovarășe Ion Ion. Greșisem ! Nu mă documentasem ca lumea pentru reportajul acela cu Ilie Pop. De aceea, reportajul nu va mai apărea.

ȘOFERUL: Ați greșit și dumneavoastră ! Dar mai vinovați au fost directorul și secretarul de partid. Primul v-a indus în eroare, celălalt a asistat pasiv la jocul directorului.

ZIARISTUL: Secretarul de partid a fost, totuși, cel care mi-a deschis ochii !...

ȘOFERUL: Destul de tîrziu ! De la bun început trebuia să ia atitudine, nu să șovăie. Că l-au pus acolo, să fie conștiința trează a colectivului, să evite greșelile.

ZIARISTUL (*schimbă vorba*): E departe chioșcul de ziare ?

ȘOFERUL: Drept înainte și prima la dreapta ! Cam două sute de metri în total. Chiar nu vreți să vă duc pînă la gară ?...

ZIARISTUL: Pe timpul producției, tovarășe Ion Ion ? !... Nu, serios, prefer să fac puțină mișcare, să cunosc cît de cit orașul. Mai am atîta vreme pînă la tren.

ȘOFERUL: Atunci, noroc bun. Mai poftiți pe la noi.

ZIARISTUL: La revedere ! Și succese în activitatea profesională...

(*Se despart, plecînd fiecare în altă direcție. Întuneric.*)

Scena 2

Biroul directorului. Constantin Năstase, Vasile Gheorghe, Smaranda Duncă și Dumitru Borodea — președintele comitetului sindicatului. Cei patru se mișcă, dar scena e mută. Din stînga scenei apare Ziaristul. Coboară în sală, se așază lîngă soția lui Ilie Pop, de unde a plecat, logic, Ion Ion.

ZIARISTUL (*așezîndu-se*): Bună ziua, tovarășă Pop.

SOTIA : Bună să vă fie inima. N-ați plecat ? !...

ZIARISTUL : Cum vedeți, încă nu ! Dumneavoastră ce mai faceți ?

SOTIA : Mai casc și eu gura la lume !...

ZIARISTUL : Cu folos, cu folos ?

SOTIA : Apăi, deh, mai învăț și eu de una, de alta.

ZIARISTUL : Soțul ce face ?

SOTIA : Vai de el, tovarășu' !... A avut ieri o criză, c-am zis că dărimă casa. Se izbea de toți pereții ca un bolind și țipa să-i arunc ghipsul acela... Pină n-a venit Salvarea, nu s-a potolit...

ZIARISTUL : Acum, unde-i ?

SOTIA : La spital, că acasă, eu, ce să-i fac ? !... Că, dacă-l mai apucă o criză, nu cred că-l mai rabdă pământul.

ZIARISTUL : I-au scos ghipsul ?

SOTIA : Nu știu, tovarășu' jurnalist. L-a dojenit dom'doctor, rău de tot. Că de ce n-a stat acasă și a făcut efort, de-a mers la întreprindere ! Reportaj îi lipsea lui ? !... Numai directorul e de vină.

ZIARISTUL : Și doctorii ce zic ?

SOTIA : Or zis că-i grav, că s-ar putea să piardă piciorul. (*Smiorcăie.*) Și-o să cadă pe capul meu !... Nu-l am, și-așa, pe Alexandru ăl mic !... Vai de tine, Alexandro !... (*Își șterge lacrimile cu minca. Fermă.*) Tovarăse jurnalist, dacă, Doamne ferește, unul din noi doi moare ?... Că am de crescut băiatul !...

ZIARISTUL : Fii liniștită, femeie, trăiesc oamenii și într-un picior. Ai încredere în medicină. Îl salvează ei, doctorii.

(*Scena din biroul directorului prinde viață.*)

SECRETARUL DE PARTID : Tovarăse director, comitetul de partid, după ce s-a consultat cu comitetul sindicatului și cu mai mulți tovarăși, ține să vă comunice... (*Citește.*) „Analizînd «succesul» de la Brîna Diavolului, modul incorect în care el a fost realizat, comitetul de partid și comitetul sindicatului au hotărît să ceară Județenei de partid ca festivitatea de premiere de duminică dimineată să aibă loc la Grupul nr. 1 drumuri și nu la noi.”

DIRECTORUL (*furios, bate cu pumnul în masă*) : Ați innebunit ? !... De doi ani ne chinuim să-i depășim măcar o dată, într-o singură lună, și-acum, cînd am reușit, să facem pe „eroii”, pe moralisții ? !... Efectiv, cred că v-ați pierdut mințile !...

SECRETARUL DE PARTID : Tovarăse director, vă rog să nu uitați că vă aflați, totuși, în fața...

DIRECTORUL (*îl întrerupe*) : Deocamdată, voi vă aflați în biroul meu.

SECRETARUL DE PARTID : Din greșală, da ! Acceptînd obiceiul dumneavoastră de a nu vă deplasa la biroul comitetului de partid, ci de a se deplasa el la dumneavoastră. Îmi fac autocritica ! Promit să vă respect vîrsta și funcția, dar nu să vă mai trec cu vederea lipsa de principialitate și capriciile, ca să nu zic unele abuzuri. (*Mîhnit.*) Ați auzit ce-au zis oamenii din sală ? !... Că n-am fost ferm, că m-am dovedit slab, sovăielnic. Au avut dreptate ! Așa că, de azi, vreți, nu vreți, relațiile noastre intră pe un făgaș nou !...

DIRECTORUL : Uîți că eu sint directorul ? !... Că eu te-am propus secretar de partid ? !...

SECRETARUL DE PARTID : Eu știu că oamenii de pe șantier m-au ales, asta știu ! (*Își stăpînește cu greu nervii.*) Ca un ultim amănunt, dar nu cel din urmă, vă rog să rețineți că, dacă m-ați propus secretar de partid, așa, strategic, ca să aveți un paravan, v-ați înșelat. Ca să nu mai lungim vorba, vă rog anunțați-o pe tovarășa Ileana Mureșanu, de la Județeană, că noi nu recunoaștem succesul de la Brîna Diavolului !...

DIRECTORUL (*nervos*) : Tovarăse secretar al comitetului de partid, mă tem că decizia aceasta e rodul lipsei dumitale de maturitate. Iar dacă vîrsta este o circumstanță atenuantă, funcția dumitale și colaborarea cu ceilalți membri ai biroului de partid și ai sindicatului devin circumstanțe agravante.

SECRETARUL DE PARTID : Cu critica, stăm bine !... Dar cu autocritica, tovarășe director ?

DIRECTORUL : N-aveți simțul realității ! PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Tovarăse director !...

DIRECTORUL : Partidul ne-a trasat o sarcină comună ! Să dezvoltăm producția la parametrii moderni ! (*Către Tîrăra ingineră.*) Parcă, ieri, spuneai la învățămîntul politico-ideologic de partid, că „economia de timp e prima lege economică a unei societăți bazate pe producție colectivă !” (*Ironie.*) Citat din Marx, dacă nu mă înșel, nu ? !...

SOTIA (*mecanic, din sală*) : Marx, tovarăși !...

TÎRĂRA INGINERĂ : Partidul ne spune, tovarășe director, că țelul suprem este Omul. Pentru el și numai pentru el se dezvoltă producția, nu invers !

DIRECTORUL : Lăsați-mă cu teoriile ! Producția contează ! Am depășit planul pe luna aceasta cu 18 la sută ? L-am depășit ! Și, încă, în ce condiții !... Asta e important, stimați tovarăși ! Cine își pierde energia și atenția în

- detalii nesemnificative, nu mai are forța să descopere esența !...
- SECRETARUL DE PARTID :** Tovarășe director, cel care a ocupat înaintea dumneavoastră scaunul pe care stați a plecat pentru că, atunci nu mergea producția, o dădea pe problemele etice, iar cînd se constatau carențe morale, le para cu importanța problemelor de producție.
- DIRECTORUL :** Domnii mei, eu nu-s cameleon ! Ce vă spun acum, voi susține și la Județeană de partid. I-am depășit, în sfîrșit, pe cei de la Grupul nr. 1, datorită unor mari sacrificii și efortului comun, creator. Eu nu pot să refuz primirea drapelului de unitate fruntașă pe ramură pe luna a-cesta. Aș priva colectivul de o meritată bucurie.
- SECRETARUL DE PARTID :** Dacă tocmai colectivul refuză o asemenea bucurie ?
- DIRECTORUL :** N-are motive !
- SECRETARUL DE PARTID :** Are, tovarășe director ! Lupta n-a fost corectă, bărbătească.
- DIRECTORUL :** Ce spui, frate ? !...
- SECRETARUL DE PARTID :** Știți că, în sport, concurentul care e descoperit că s-a drogat e descalificat ?
- DIRECTORUL :** Și, mă rog, cine s-a... drogat, ca să folosesc expresia dumitale ?
- SECRETARUL DE PARTID :** Sînteți un om inteligent, tovarășe director. Ați dovedit-o de atîtea ori. De ce tocmai în cazul lui Ilie Pop vreți să păreți un naiv ?
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI :** Noi, comitetul sindicatului, am dezbătut pînă aseară, tirziu, deficiențele din protecția muncii și din pregătirea educativă a colectivului. Concluzia comitetului de partid e logică, tovarășe director ! Ilie Pop era beat, nu putem omologa succesul lui.
- DIRECTORUL :** Exagerări, Borodea ! Băuse și omul un pahar de vin și de aici s-a ajuns la o cramă !... De unde știe comitetul de partid și cel al sindicatului cit a băut Ilie Pop ? Au fost cu el la circiumă ?
- SECRETARUL DE PARTID :** Pesemne că dumneavoastră ați fost, din moment ce susțineți că a băut un singur pahar !
- DIRECTORUL :** Dumneata n-ai băut niciodată ?
- SECRETARUL DE PARTID :** Un secretar de partid e om ca toți oamenii. Îmi place chiar foarte mult palinca.
- DIRECTORUL :** Păi vezi ! Nu-i nici o contradicție între un pahar de alcool și succesele în construirea noii societăți.
- SECRETARUL DE PARTID :** Să nu amestecăm problemele, tovarășe director !
- DIRECTORUL :** Tocmai asta susțineam și eu ! Ilie Pop nu poate fi condamnat că a băut un pahar sau două...
- SOTIA (din sală) :** Fain director ! Își apără oamenii, nu ca alții. Mai zi-le, dom' director, una de-a lui Marx și liniștește-i !...
- SECRETARUL DE PARTID :** Socialismul nu va desființa niciodată grija față de om, tovarășe director. Ilie Pop și-a riscat viața pentru că băuse. Mai exact, pentru că a fost lăsat să urce Brîna pe ploaie, fiind beat.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI :** Mai exact, fiind îndemnat, dacă-mi permiteți, tovarășe secretar.
- SECRETARUL DE PARTID :** S-ar putea ca Ilie Pop să-și piardă piciorul.
- SOTIA (spre Ziarist) :** Ați auzit, tovarășe jurnalist ? Ce v-am spus eu ? (*Începe iarăși să se smiorcăie.*)
- DIRECTORUL :** Nu eu l-am îndemnat să urce Brîna !
- SECRETARUL DE PARTID :** N-a spus nimeni asta. Dumneavoastră, însă, ca factor de decizie, nu puteți închide ochii, în cazul Ilie Pop.
- DIRECTORUL :** Crezi că directorul Tănase și secretarul de partid de la Grupul nr. 1 au făcut un sondaj psihosociologic al relației om—alcool în microgrupul lor ?
- SECRETARUL DE PARTID :** Problema noastră e colectivul Grupului 2, și nu al altora.
- DIRECTORUL :** Fii convins că jumătate dintre „eroii” lor au tras un pătăruț înaintea marilor bătălii.
- SECRETARUL DE PARTID :** Aveți dovezi ?
- DIRECTORUL :** Dar despre ai noștri, avem ?
- SECRETARUL DE PARTID :** Altfel, nu ceream renunțarea la drapelul de unitate fruntașă în întrecerea pe ramură. (*Iese.*)
- DIRECTORUL (caută o soluție) :** De ce n-a venit Ducu Romanescu ?
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI :** Pentru că, de ieri de la prînz, a dispărut !
- DIRECTORUL (iritat) :** Cum așa ?
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI :** Nu l-a văzut nimeni de ieri, nu știe nimeni unde e. Gest incompatibil cu funcția sa, tovarășe director.
- SOTIA :** Păi vedeți, tovarășu' jurnalist !... A spălat putina, dom'inginer-șef ! De ce, mă rog ?... Așa, că l-a furat cineva, de valoros ce-i ?... El e vinovat, tovarășu', de schilodirea lui Ilie, nu v-am întrebat eu bine de unde are mașină, de unde are vilă ?
- DIRECTORUL (pentru el) :** Bravo, Ducele ! Ai mirosit primejdia și ai întins-o...

TÎNĂRA INGINERĂ : Ducu nu e un laș !
PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Fi-
rește că... idolul dumitale nu poate fi
un laș, tovarășu Smaranda Duncă !...

(*Sună telefonul. Directorul răspunde
ceva, fără importanță.*)

ZIARISTUL (spre soția lui Ilie Pop) :
Iubire mare, între inginerul-șef și tî-
năra Smaranda ?

SOȚIA : Ca-n serialul acela de la tele-
vizor, nu mai știu cum îi zice, dar vă
imaginați ce iubire, dacă se dă în fic-
care săptămână. Ea e moartă după el,
el nu prea are timp de ea !

ZIARISTUL : E ceva, de Duc ăsta ?

SOȚIA : Vai, tovarășu', om deștept, nu
glumă ! L-au premiat și în străinătate.
Are și decorații...

ZIARISTUL (notează, pentru el) : Și pre-
mianții mai greșesc, nu-i așa ? Titlu
de eseu. Trăsnet !... Dacă mi-l aprobă
nea Aurică ! (*Spre Alexandra Pop.*) Și
soția ?

SOȚIA : A avut !

ZIARISTUL : Divorțat ?

SOȚIA : Parcă, da !...

ZIARISTUL : Circumstanțe atenuante ?

SOȚIA (spre sală) : Dinsu' vorbește să
înțeleagă numai el. Așa o și scrie ? !...

ZIARISTUL : Cum vă explicați că tocmai
un om ca Ducu Romanescu a greșit
atît de grav în cazul lui Ilie Pop ?
(*După ce a adresat întrebarea soției,
caută răspuns prin sală. Notează even-
tualele răspunsuri.*)

DIRECTORUL : 90% dintre înecații în
mare sînt înotători versați ! Începă-
toriilor nu cutează să se lanseze în larg !...

TÎNĂRA INGINERĂ : Dumneavoastră, ca
"n... versat conducător de întreprin-
dere, veți cuteza, sperăm, să anun-
țați Județeană de partid că victoria
noastră pe planul producției a fost o
înfîngere în planul moralei

DIRECTORUL : Eu contest concluzia co-
mitetului de partid ! Ilie Pop rămîne,
pentru mine, un erou !

SOȚIA : ăsta da, director ! Nu cedează
cu una-cu două, se ține țeapăn !

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Cum
vreți, tovarășe director ! Vom supune
cazul colectivului, după-amiază, în
cadru adunării oamenilor muncii.

DIRECTORUL : Dacă nu-i prezent și
Ducu Romanescu, adunarea n-are
sens ! Numai dacă nu vă trebuie un
alibi...

TÎNĂRA INGINERĂ : Ducu Romanescu
va răspunde pentru absența sa.

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Tre-
buie sancționat, tovarășe director !

TÎNĂRA INGINERĂ : În cazul acesta, e
absolut necesară prezența ambelor
părți. Să fie chemat și Ilie Pop.

SOȚIA : Ia uite la ea !... Da' deșteaptă
ești, drăguță ! De ședință duce dorul
Ilie, acum !...

DIRECTORUL (spre ingineră) : Ești atît
de sigură de prezența lui Ducu Roma-
nescu, încît ceri și participarea lui
Ilie Pop ?

TÎNĂRA INGINERĂ : Sînt foarte sigură
de absența lui Ilie Pop, tovarășe di-
rector !

**PREȘEDINTELE SINDICATULUI (cate-
goric) :** Ducu Romanescu trebuie aspru
criticat pentru abaterile lui de la etica
socialistă. Sancționat exemplar !...

TÎNĂRA INGINERĂ : Să ne grăbim în-
cet ! În ultimele adunări de partid,
Ducu Romanescu a fost mereu exem-
plul nostru nr. 1. Și, nu pentru că era
secretarul adjunct de partid cu pro-
paganda. Acum îi negăm toate me-
ritele ?...

**PREȘEDINTELE SINDICATULUI (impă-
ciuit) :** Nu, nu vom omite meritele !
Dar vom pune în lumină și carențele
lui. Principal, dialectic !...

DIRECTORUL (cu îndoielă) : Dacă se
va-ntoarce pînă la ora 16 !

SOȚIA : Nu se mai întoarce, tovarășe,
nu-i el fraier ! A simțit că se-ngroașă
gluma și a plecat în excursie...

(*Intră Secretara blondă.*)

SECRETARA BLONDĂ (emoționată) : To-
varășe director, vine tovarășul ingi-
ner-șef ! A intrat în întreprindere, m-a
anunțat poarta. Trece, parcă, pe la sec-
torul mecanic-șef, așa mi-a spus nea
Apetrei, portarul.

SOȚIA : Ei na, de vezi !...

DIRECTORUL : Ce să mai credem, to-
varășe ? !... (*Scurtă pauză de medi-
tație.*)

TÎNĂRA INGINERĂ : Ceea ce credeam
și acum o lună, tovarășe director.

SECRETARA BLONDĂ : Mai am o veste
pentru dumneavoastră, tovarășe di-
rector. În exclusivitate ! (*La ureche.*)
Am sunat la spitalul județean, acum
o jumătate de oră. Am acolo o prie-
tenă, asistentă medicală, fată deșteap-
tă. N-a intrat nici anul acesta la me-
dicină, la București, dar e foarte com-
petentă.

DIRECTORUL : Zi-i odată, ce-i cu spi-
talul ? !

SECRETARA BLONDĂ (gravă) : Ilie Pop
a dispărut !

SOȚIA (își face cruce, scurt) : Tineți-mă,
că leșin ! (*Alunecă, intenționat, spre
Ziarist.*)

DIRECTORUL : Nu se poate ! O fi prin
vreo rezervă, o fi acasă !

SECRETARA BLONDĂ : Nu-i nicăieri,
tovarășe director. Am verificat peste
tot, special pentru dumneavoastră. A
dispărut, se poate să vă îndoiiți ? Ce
naiba, cînd verifică o secretară !

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Nu vom înregistra o prezență de sută la sută. Tocmai după-amiază, când conduc eu ședința !

SOȚIA (renăscută) : Unde să se fi dus Ilie, tovarăși ? !... Nu cumva a fugit cu o artistă, cum mi-a zis odată dînsa, tovarășa secretară a tovarășului director, și acum mă duce de nas cu ghipsul lui !... Dacă a făcut una ca asta, îl omor, nu alta ! Vai de mine, simt că leșin !... (*Încearcă iarăși să leșine.*)

ZIARISTUL : A dispărut eroul, s-a prezentat evadatul ! Ce reportaj ! Trăsnit, nu alla ! (*Spre sală.*) Mi-l aprobă nea Aurică ?... (*Soția lui Ilie Pop, în așteptarea leșinului, a ajuns cu capul pe umărul Ziaristului. Pe scenă, Secretara blondă iese din birou ; aluziv.*) Aș propune ca unul din punctele ordinii de zi de la ora 16 să fie : de ce a dispărut Ilie Pop ? Cine poartă vina transformării lui, dintr-un erou, într-un... evadat ?

INGINERUL-ȘEF (intră, voios) : Salutare la toată lumea ! (*Se îndreaptă spre director.*) Patroane, sint mare ! Am rezolvat-o și pe asta. Merit un premiu, să știi ! (*Cei patru îl privesc tăcuți. Contrariat, inginerul-șef replică ironic.*) Dar ce-i cu voi, păstrați un minut de reculegere ? !...

DIRECTORUL : Unde ai dispărut, de ieri de la prînz ?

INGINERUL-ȘEF : Unde trebuia ! Numai și numai acolo.

DIRECTORUL : În calitate de director al acestui colectiv, mă văd obligat să te anunț că îți voi tăia din salariu zilele de ieri și de azi.

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Iar organizația de partid și comitetul sindicatului vor discuta chiar după-amiază misterioasa dumneavoastră dispariție.

INGINERUL-ȘEF (se așază calm pe un scaun) : Dumneata, tovarășă Duncă, n-ai nimic de spus ?

TÎNĂRA INGINERĂ : Duc, situația e destul de gravă.

INGINERUL-ȘEF (grav) : Grefa a reușit, dar situația pacientului e destul de gravă ! Schimbul de focuri în Orientul Mijlociu a încetat, dar situația e gravă, anunță agențiile de presă. Altceva, domnii mei ? !

SOȚIA (renaște brusc din leșin) : Spuneți-i, tovarăși, că mi-a distrus spul, că Ilie a plecat. S-o fi dus să-și pună capăt zilelor, cînd a auzit că-i taie un picior. Ești un criminal, dom'inginer-șef !

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Tovarășe inginer-șef, dispariția dumneavoastră neașteptată a fost interpretată

în fel și chip în colectivul nostru de muncă. Mai ales că existau premise.

INGINERUL-ȘEF : Am aflat ! Eu sint răspunzător de starea lui Ilie Pop.

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Așa este !

INGINERUL-ȘEF : Și dumneata crezi la fel ?

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Încă n-am tras concluzia. Cert e că premisele vă sint potrivnice. De aceea, poate, ne explicați unde ați fost, de ieri de la prînz și pînă acum.

INGINERUL-ȘEF : La București !

DIRECTORUL : La București ? !... Nu te-a chemat nimeni. Nu te-a trimis nimeni !

INGINERUL-ȘEF : Cineva m-a trimis, toți !

DIRECTORUL : Cine ?

INGINERUL-ȘEF : Dumneata !

DIRECTORUL : Ducule, nu-i cadrul potrivit să ne ținem de glume !

INGINERUL-ȘEF : Așa-i. Sint prea obosit ca să mai pot glumi. Dumneata m-ai trimis la București, tovarășe director, fără să-ți dai seama.

DIRECTORUL : Bine că n-ai plecat la New York, trimis de mine, fără să-mi dau seama.

TÎNĂRA INGINERĂ (îngrijorată) : Duc, aici s-au discutat lucruri foarte serioase.

INGINERUL-ȘEF (furios) : Grave, dragă ! Unii au un obicei : în absența subiectului, spun multe. Iar alții ascultă. Vrute și nevrute ! Totul se transmite din om în om, ca la telefonul fără fir. De ieri pînă azi, am ajuns un criminal, o frînă a colectivului, un imoral, un... mai știu eu ce... La intrarea în oraș, șeful postului de miliție m-a întrebat dacă e adevărat că am fost chemat în fața comisiei de ilicit. Că așa vorbește lumea. Pentru ce, tovarășe plutonier ? — am replicat eu. Stau în gazdă, micul Gordini, acum stricat, îl am de 16 ani, de pe vremea cînd jucam fotbal, chefurii nu fac, timp pentru dame nu am... Și nici chef.

SOȚIA : A naibii lume, ce le mai inflorește ! E nevinovat dom'inginer, se vede de la o poștă !

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Nu trebuie să plecați urechea la zvonuri. Unii oameni sint invidioși, alții, avizi de exagerări... Să știți că premisele noastre n-au fost simple zvonuri.

INGINERUL-ȘEF : Care-s faptele ?

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : I-ați promis lui Ilie Pop o sută de lei dacă va duce dinamita la galeria nr. 11 pe Brîna Diavolului, atunci, pe furtună !

INGINERUL-ȘEF : Chiar i-am dat această sută de lei !

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Ce înseamnă asta ?

- INGINERUL-ŞEF : Dumitre, nici o lege din țara asta nu mă oprește să fac ce vreau cu banii mei, cînd e vorba de lucruri curate.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : To-varășe inginer-șef, să folosim exact noțiunile.
- INGINERUL-ŞEF : La fiecare pușcare-mamut, ofer o sută de lei celui care pune ultima încărcătură de explozibil. O sumă simbolică, care se înmulțește cel mai adesea la un pahar de vin, duminică, cînd se adună băieții și cînstesc evenimentul.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Dum-neavoastră vă duceți la bodegă cu to-varășii din întreprindere ?
- INGINERUL-ŞEF : E oprit de lege, to-varășe președinte al comitetului sindi-catului ? (*Acesta tace.*) Aflați că eu am ulcer duodenal cu nișă dublă. Așa că nu pot să beau. De aceea, nu-i înso-țesc la micile sindrofii, unde sînt de atîtea ori invitat. Și, ca să fiu prezent într-un fel, contribuîm mereu cu cîte o sută de lei. De cînd am ven-it în Grupul nr. 2, așa am procedat. Mă mir că nu ați știut pînă acum.
- SOȚIA : De doi ani, iei cîte o sută în plus pe lună, Ilie, și eu habar n-am avut ! Ce-ai făcut cu atîta bănet, blestematele ? Nu, nu-i îndoială, are o artistă !...
- DIRECTORUL (*caută apropierea*) : Deci, primele mele ți-au folosit la ceva, Ducele !
- INGINERUL-ŞEF (*sec*) : Primele Grupu-lui 2, tovarășe director !
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : To-varășe Romanescu, sînt sigur, ceea ce ați spus corespunde realității. În-a-înte ca Ilie Pop să plece pe Brînă, știati că el e beat și că toți ceilalți artificieri refuzaseră să urce cu dina-mita, pe ploaie ?
- INGINERUL-ŞEF : Inexact ! N-a refuzat nimeni asta. Dar i-am simțit pe toți ceilalți 29 temători. Sau realiști, dacă vreî.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Așa ați ajuns la sacrificarea lui Ilie Pop ?
- INGINERUL-ŞEF : Ilie Pop a insistat să urce Brîna.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Dar era beat ! Nu-i puteați lua în con-siderație curajul de circumstanță.
- INGINERUL-ŞEF : Aici am greșit eu ! Am cedat momentului. Sînt însă gre-șeli și greșeli. Una e să greșești do-rînd să realizezi ceva mare, și alta e să greșești stînd cu mîinile în sîn și privind la televizor !
- DIRECTORUL : Pentru momentul tău de rătăcire, nu mai luăm drapelul de unitate fruntașă. (*Mîhnit.*) Un om distruge un colectiv !
- INGINERUL-ŞEF : Nu fi ipocrit, Con-stantine ! (*Tumultuos.*) Ilie Pop n-ar fi urcat Brîna, dacă nu l-ai fi ambiționat tu ! Cu o oră înainte de a veni la Brînă, a fost la tine în birou, să-ți ceară să-l ajuți în problema cu locu-ința. L-ai tratat cu ceva tare, nu știe cu ce, i-ai promis că într-o lună-două se rezolvă un apartament cu două camere la bloc, după care l-ai între-bat ce se întîmplă cu Brîna. Ce ți-a răspuns el, nu știu. Cert e că i-ai spus : „Bine, măi Ilie, și nu se gă-sește un bărbat adevărat care să urce pînă la «T»-ul unsprezece ? Tu de ce n-ai face-o ? !...“
- DIRECTORUL : Ai întrecut măsura. To-tul devine o insultă, o calomnie...
- INGINERUL-ŞEF : Ilie Pop trăiește. Ori-cînd poate fi propriul lui martor.
- SOȚIA : A dispărut, săracul de el !... Așa, dom'director, mata erai tartorul ? ! D-aia îi tot dădeai cu eroul ! Îl visezi noaptea, ai coșmaruri...
- DIRECTORUL (*cu capul în mîini*) : I-am dat un pahar de whisky. După care a mai cerut unul. L-a înmuiat rău. (*Pauză.*) Am discutat, într-un tîrziu, de Brîna Diavolului.
- SECRETARA BLONDĂ (*intră, speriată ; spre Președintele sindicatului*) : Eu n-am știut nimic ! Eram plecată ! Vă reamintiți, tovarășe director, mă în-voiseți pentru două ore !
- DIRECTORUL : Bine, bine... (*Secretara blondă iese.*) Credeți-mă, numai pen-tru reușita colectivului l-am ambițio-nat pe Ilie Pop.
- TÎNARA INGINERĂ : Orgoliul dumnea-voastră de director a fost de vină. Orgoliul, fără o luptă demnă, nu mai e orgoliu.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Vom discuta toate acestea în adunarea de după-amiază. Păcat că nu-i și tova-rășul Ilie Pop. Era foarte necesar, cum a subliniat mai înainte tovarășa Duncă.
- TÎNARA INGINERĂ : Ilie Pop a dis-părut.
- INGINERUL-ŞEF : Iar exagerezi, Sma-randa. Ilie Pop n-a dispărut. A plecat la București.
- SOȚIA : La București ? Cu artista ? !...
- INGINERUL-ŞEF : Cu Aviasanul. Acum două ore a decolat !
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Caz urgent ?
- INGINERUL-ŞEF : Îl vede cel mai bun ortoped din România.
- PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Cum de-a ajuns acolo, că n-a apărut arti-colul la ziar ?
- INGINERUL-ŞEF : Am aranjat să-l con-sulte doctorul Tomescu.

TÎNARA INGINERĂ : De ce tu, Duc ?
nu altcineva ? Muștrări de conștiință ? !...

INGINERUL-ȘEF : Ieri, la 12, când veneam spre Grup, l-am întâlnit pe Ilie Pop în fața birourilor. Urla de durere. Era cu Vasile Gheorghe, secretarul comitetului de partid. L-am repezit acasă. Vasile Gheorghe s-a dus după doctorul Ștefănescu, de la spitalul municipal. După ce l-a consultat, doctorul Ștefănescu a spus că situația e foarte gravă, că Ilie Pop va pierde piciorul. Vasile Gheorghe l-a căutat atunci, telefonic, la Urgența bucureșteană, pe unchiu-său, doctorul Costache Tomescu. Telefonista ne spunea ba că nu răspunde nimeni, ba că e ocupat telefonul. După vreun ceas, am găsit pe cineva în birou. Ne-a răspuns acru. Până la urmă am aflat că doctorul e la lotul de fotbal. Era limpede că profesorul Tomescu nu poate fi abordat decît... pe viu. Vasile Gheorghe a fost cu ideea. Mi-a dat cîteva rînduri și m-a urcat în Fieșelul lui, la ora 15, pentru că la ora două noaptea, cel tîrziu, să-l pot prinde acasă pe profesor. Aș fi plecat cu trenul, dar nu aveam șansa să mă mai întorc decît astă-seară. (Ironic.) Și pierdem ședința în care mă „desființați” !

TÎNARA INGINERĂ : Ai mers toată noaptea, Duc ?

INGINERUL-ȘEF : La 41 de ani, o noapte încă nu contează ! (Visător.) A fost un adevărat raliu. La ora 24, sunam la ușa profesorului Tomescu, undeva lângă Arcul de Triumf. Îl deranjam, abia se culcase, dar, cînd a aflat că vin din partea lui Vasile, s-a bucurat. Am băut o cafea, i-am explicat despre ce-i vorba. (Toți îl privesc ca hipnotizați.) A studiat radiografiile pe care le făcuse doctorul Ștefănescu și, la unu fără cinci minute, intram din nou pe autostradă. Profesorul Costache Tomescu decidese transportarea de urgență a lui Ilie Pop la București. Astăzi, cînd am ajuns în urbea noastră, „eroul” se și afla, de o jumătate de oră, în avion. Ilie Pop nu-și va pierde piciorul !

SOȚIA : Să vă dea Dumnezeu sănătate, dom'inginer ! Vai, blestemata de mine, ce rău v-am gîndit ! (Plînge sincer.) Iertați-mă, dom'inginer, și dom'secretar de partid să mă ierte !...

(Apare Secretarul.)

ZIARISTUL : Fantastic reportaj : „Raliul omeniei” ! (Aleargă spre scenă.) Stai, dom'inginer, să-mi dai niște amănunte, că ești o mină de aur, și n-am voie să te scap !... (Urcă în stînga scenei : dispare.)

SECRETARUL DE PARTID : Încă o dată, toată stima mea, tovarășe inginer-șef ! (Îl îmbrățișează.) Ați salvat un om...

INGINERUL-ȘEF : Ideea a fost a ta. Vășile !

DIRECTORUL : Mulțumesc, Ducule !

INGINERUL-ȘEF : Am făcut-o pentru Ilie Pop !

DIRECTORUL : Atunci, nu-mi rămîne decît să-mi aștept sancțiunea !

PREȘEDINTELE SINDICATULUI (către Secretarul de partid) : Trebuie să dăm dovadă de principialitate, tovarășe secretar. Să fie sancționat și tovarășul director, ca oricare membru al colectivului nostru, nu credeți ?

INGINERUL-ȘEF : Uneori, cea mai bună sancțiune este iertarea !...

(Intră, vijelios, Ziaristul.)

ZIARISTUL (cu carnetul în mînă, se postează în fața Inginerului-șef) : Tovarășe inginer-șef, sintetizi un adevărat erou !

INGINERUL-ȘEF : Ce spui, flăcăule ? De unde-ai apărut ?

SECRETARUL DE PARTID : Dînsul e un ziarist avid de senzational.

ZIARISTUL : Ați condus 18 ore continuu ?

INGINERUL-ȘEF (bine dispus) : Cu o pauză de trei sferturi de oră. De unde știți, însă ?

ZIARISTUL : Într-un orașel mic, știrile circulă cu viteza luminii ! Ați fost fotbalist ?

INGINERUL-ȘEF (sec) : Înainte de a fi inginer ! Am jucat fotbal la „Rapid”, și n-am avut, deci, cum să fiu... ajutat să urmez o facultate. După ce am terminat-o cu fotbalul, destul de devreme, la 26 de ani, m-am apucat de studii. Mulțumit ?

ZIARISTUL : Sintetizi bucureștean ?

INGINERUL-ȘEF : Sînt născut aici, pe vremea cînd acest oraș era doar un sat. Am plecat, rămînd orfan, la șapte ani. (Nostalgic.) M-au crescut niște rude din Giurgiu. Zece ani am stat pe malul Dunării. După care am ajuns cu fotbalul la București. Am devenit maestru al sportului și am hotărît să mă retrag în plină glorie.

ZIARISTUL : Cum ați ajuns din nou pe locurile natale ?

INGINERUL-ȘEF : Mi-am pierdut, la cutremur, și filca și soția și am hotărît să plec din Capitală.

ZIARISTUL (incurcat) : Ce-ați vrea să se scrie despre dumneavoastră ?

INGINERUL-ȘEF : Tinere, nu ți-am acordat un interviu. Dacă insiști, totuși, să scrii un reportaj, te invit după-amiază, după ora 16, pe șantierul nostru.

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : To-varășe inginer-șef, după-amiază, la ora 16, avem adunarea oamenilor muncii.

INGINERUL-ȘEF : Se poate amîna, to-varășe președinte al comitetului sindical. Pentru o zi cu ploaie, cînd nu putem dinamita cum vrem noi.

SECRETARUL DE PARTID : Ce planuri secrete aveți, tovarășe secretar-adjunct ?

INGINERUL-ȘEF : Să nu pierdem drapelul de unitate frunțasă pe ramură.

SECRETARUL DE PARTID : Lupta a fost cîștigată de Grupul I. Dacă vrem să fim bărbați adevărați, cum ne învață... sportul.

INGINERUL-ȘEF : Lupta se încheie duminică, odată cu ultima zi a lunii.

SECRETARUL DE PARTID : În trei zile, nu mai putem reface handicapul celor 74 de metri de șosea pe care îi are avans Grupul nr. 1.

INGINERUL-ȘEF : Se poate, Vasile ! Toată noaptea de ieri, la volan, numai la asta m-am gîndit !

SECRETARUL DE PARTID : De unde știați că avem nevoie de o soluție salvatoare ?

INGINERUL-ȘEF : Te-am descifrat bine. în doi ani de cînd te cunosc și colaborăm. Respectul tău față de cei mai în vîrstă s-a confundat adesea cu timiditatea. Dar, cunoscîndu-ți demnitatea, eram sigur că Brîna va fi un succes pe care n-ai să-l accepți.

ZIARISTUL : Și soluția, soluția ați găsit-o ?

INGINERUL-ȘEF : Drumul spre viitorul baraj poate fi atacat pe două căi. Să aruncăm în aer Coama Albă, adică 114 metri de rocă dislocată, ori Pîntenul Verde, de 136 de metri.

TÎNĂRA INGINERĂ : Pîntenul Verde ?

Șisturile lui pot atinge, prin vibrație, structura viitoarei albii.

INGINERUL-ȘEF : Cunosco problema. Mi-a expus-o și Ileana Mureșanu, de la Județeană de partid, acum un ceas.

TÎNĂRA INGINERĂ : Și, ce-ai decis ?

INGINERUL-ȘEF : Să atacăm Pîntenul Verde ! Dar nu prin grote laterale, ci prin mijlocul masei, prin azimut. Atunci, vibrația va fi verticală, nu orizontală, și nu va mai periclită structura viitoarei albii a barajului.

SECRETARUL DE PARTID : Nu-i un risc prea mare ? Ce s-ar pierde, în cazul unui eșec, ar fi de o sută de ori mai scump decît eventuala izbîndă.

INGINERUL-ȘEF : Cine nu riscă... Tovarășul director ce spune ?

DIRECTORUL : Bine că v-ați amintit că mai există și un director al întreprinderii la care lucrați.

INGINERUL-ȘEF : Venisem să discutăm această problemă, dar am fost pus la

zid și amenințat cu cuțitele presupunerilor.

TÎNĂRA INGINERĂ : Ce spuneți, tovarășe director, răpim drapelul Grupului nr. 1 drumuri ?

DIRECTORUL : Riscul e prea mare, tovarășă Smaranda. A spus-o secretarul comitetului de partid !

ZIARISTUL : De ce nu atacați Coama Albă ?

INGINERUL-ȘEF : Pentru că, prin relief, e mai întinsă, ceea ce înseamnă un timp sporit pentru transportarea rocii dinamitate.

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Tovarăși, pînă nu ne consultăm și cu tovarășii de la Comitetul județean de partid, să nu ne aventurăm !

INGINERUL-ȘEF : Județeană de partid nu se opune progresului, tovarășe Borodea ! Și a fost consultată acum o oră. E de acord să ne dovedim adevărați comuniști.

SECRETARUL DE PARTID : Ar mai fi și o a treia soluție. Nu-i ideea mea. Mi-a sugerat-o Mihai Panait, cel mai vîrstnic muncitor din secția II.

INGINERUL-ȘEF : Concret, Vasile !

SECRETARUL DE PARTID : Muntele Ars ! Adică, 185 de metri de șosea. E din rocă mai dură, dar am face economii serioase în viitor. Pentru că am scurta drumul spre viitorul baraj cu 36 de metri. Înțelegeți ce va însemna pentru transportul utilajelor spre viitoarea uzină de lumină ? !

INGINERUL-ȘEF : Muntele Ars ? !... (*Închide ochii, într-o reculegere dureroasă. După un timp de tăcere.*) Da, Vasile, e cea mai bună soluție. Muntele Ars se va umfla ca o balenă uriașă și se va nărui. Poate chiar mîine noapte, sub lumina nevinovată a stelilor.

DIRECTORUL : Metafora este frumoasă. Mai trebuie și concretul, oamenii...

INGINERUL-ȘEF : Cu cei de la forare am vorbit înainte de a intra în acest birou. Așteaptă comanda ! Artificierii sînt hotărîți să lucreze pînă în zori, pînă ce muntele va fi strîns la bază de centura de dinamită, ca țintele bătute în oingătoare... Cu șoferii de pe basculante mai trebuie aranjat.

SECRETARUL DE PARTID : Se rezolvă ! Cîțiva vor strîmba din nas, cu siguranță. Vine, însă, cine vrea ! Participarea nu-i obligatorie.

INGINERUL-ȘEF (spre Director) : Patroane, încercăm imposibilul ? (*Directorul îl privește, gînditor.*)

Scena 3

Intr-un cerc luminos, Ziaristul vorbește la telefon.

ZIARISTUL : Alo, redacția ?... Nea Marius ? !... După glas, recunosc o sută dintr-o mie ! (*Lezat.*) Ion Ionescu, domnule ! Pardon, tovarășe ! Vă rog să-mi păstrați spațiul pentru sim-bătă. Transmit miine un reportaj de milioane. O explozie-mamut văzută la fața locului ! Nu, dom... tovarășe, nu-i explozie accidentală ! Sare un munte în aer. De milioane, ascultați la mine, tovarășe !

Scena 4

In umbra Muntelui Ars. Adăpostul. Cîțiva stîlpi din lemn proaspăt descojit. Directorul, Inginerul-șef, Secretarul de partid și Ziaristul. Toți, cu căști de protecție. Se aude ploaia. Cerul tremură sub tunete.

INGINERUL-ȘEF : Ghinion, domnule, ghinion !

SECRETARUL DE PARTID : Ghinionul face parte din existența noastră !

INGINERUL-ȘEF : Păcat de truda oamenilor ! Toți au muncit ca niște eroi. Pînă în zori, au săpat grote la baza muntelui ! Nu putea și ploaia asta să-și planifice vizita cu două ceasuri mai tirziu !

DIRECTORUL : Admirabili băieți ! Unul și unul !...

ZIARISTUL (*nerăbdător*) : Premisele le am : 1. Băieții au muncit admirabil. 2. Afară plouă nebun...

DIRECTORUL : Furtună, tovarășe, nu ploaie !

ZIARISTUL : Pe mine, concluzia mă interesează, tovarășe director.

DIRECTORUL (*sec*) : În logica formală, ca să nu zic elementară, există o noțiune numită entimemă ! Un silogism în care o premisă sau concluzia nu mai este exprimată. Se subînțelege !

ZIARISTUL : Eu am nevoie de concluzie !

SECRETARUL DE PARTID : Băieții au muncit admirabil.

ZIARISTUL : Ce facem cu ploaia ? Rectific, cu furtuna ? !...

INGINERUL-ȘEF : Îi spunem bună-zuia ! Mulțumit ?

ZIARISTUL : Mulțumit, mulțumit, dar eu am cerut spațiu pentru reportajul de miine...

INGINERUL-ȘEF : Foarte bine ! Scrie și dumneata ceva despre furtună. Natura dezvoltă stilul.

ZIARISTUL : Ieri, pe vremea asta, păreați mai romantic, tovarășe inginer-șef. Și mai entuzias !...

INGINERUL-ȘEF : Nimeni nu se scaldă de două ori în aceeași... zi ! Entuziasmul, însă, nu mi-a pierit.

DIRECTORUL (*preferă concretul*) : Vasilie Gheorghe are fler, Ducule, nu glumă !...

INGINERUL-ȘEF : Te referi la mine-reu ?

DIRECTORUL : Victorie mare, domnule !

ZIARISTUL (*ros de curiozitate*) : Despre ce minereu vorbiți ?

INGINERUL-ȘEF : Neferos !

ZIARISTUL : Adică ? !...

INGINERUL-ȘEF : Dumneata n-ai studiat chimia ?

ZIARISTUL : În facultate, nu !

INGINERUL-ȘEF : Aur !

ZIARISTUL : Aur, ce ?

DIRECTORUL : Minereu de aur, tovarășe !

ZIARISTUL : Munte Ars, din aur ? ! (*Fluieră.*)

INGINERUL-ȘEF (*către Director*) : Filolog, ce vrei !

ZIARISTUL : V-ați făcut miliardari !... (*Notează.*)

DIRECTORUL : Tovarășe dragă, între șisturile Muntelui Ars s-a găsit și minereu de aur.

ZIARISTUL : Înseamnă că milionari tot sinteți !

INGINERUL-ȘEF : Băiete dragă, dintr-o tonă de minereu se obțin abia patru grame de aur.

ZIARISTUL : Atît de puțin ? !...

DIRECTORUL (*plictisit de discuție*) : Cît mai așteptăm să pușcăm, Ducule ? !...

INGINERUL-ȘEF : Dacă ploaia va ține tot așa, nu mai așteptăm ! Aruncăm în aer cît am dinamitat. Cam trei sferturi de munte.

ZIARISTUL : De ce nu dinamitați și ultimul sfert ?

INGINERUL-ȘEF : Dacă ne ajutați dumneata, o facem ! (*Ziaristul tace.*) Te duci frumuseț pe versantul nordic și pui 60 de kilograme de dinamită în Grota Albă.

ZIARISTUL : Îmi dați un însoțitor, și mă duc !

INGINERUL-ȘEF : Însoțitorul va merge pînă la rîu, să-ți țină de urît. Acolo, te va lăsa pe dumneata să te descurci. Adică, să urci cam 20 de metri, pe versantul drept ca peretele.

ZIARISTUL : Regret, dar n-am decît leaifă de stagiar ! Și nu mi-am propus să fiu erou.

DIRECTORUL (*categoric*) : Mă duc eu la Grota Albă ! (*Face cîțiva pași.*)

SECRETARUL DE PARTID : Tovarășe director, cei 29 de artificieri care nu cutează să escaladeze versantul sint toți băbași trecuți prin multe probe de foc ! Nu se poate !

DIRECTORUL : Expresia aceasta, „nu se poate“, nu există ! E inventată de cei slabi ! Vă voi demonstra că se poate. *(Vrea să plece. Inginerul-șef îl oprește.)*

INGINERUL-ȘEF : Constantine, setea ta de revanșă e mare. Te înțeleg. Dar Grota Albă înseamnă sinucidere.

DIRECTORUL : Prostii ! Cine nu riscă, nu câștigă !

SECRETARUL DE PARTID : Cel mai mare câștig, viața, nu se apără prin risc.

DIRECTORUL : Dar voi nu înțelegeți că, dacă nu aruncăm în aer tot Muntele Ars, ne facem de ris în fața Județenei ? Am cerut ca bilanțul să se facă poimîine, duminică, odată cu ultima zi a lunii, am cerut ! Cu alte cuvinte, ne-am angajat ! Și, noi ? !... Ca să nu mai socotesc că s-ar duce de ripă victoria în disputa cu Grupul nr. 1.

INGINERUL-ȘEF : E destulă logică în ce spui, Constantine ! Dar Grota Albă e deasupra unui perete pe care nu știu dacă l-ar escalada și cei mai încercați alpinști. *(Își aprinde o țigară.)* De Ilie Pop ai uitat ?...

DIRECTORUL : Eu, însă, nu-s beat !...

(Intră, cu mișcări repezite, soția lui Ilie Pop.)

SOȚIA : Nu l-ați văzut pe Alexandru ăl mic al meu ?

ZIARISTUL : Alexandru eel mic mai lipsea !

SECRETARUL DE PARTID : Ce să caute pe-aici ? !

SOȚIA : A plecat de-acasă zicînd că merge să spele rușinea lui taică-său. L-au necăjit colegii la școală, că Ilie a vrut să facă pe eroul, dar n-a ajuns decît la spital. *(Oftează.)* A plîns toată noaptea. Doamne, ce-a mai suspinat !... Azi n-a mai venit acasă de la școală. Doru al lui Kiss mi-a zis că l-a văzut îndreptîndu-se spre Muntele Ars.

DIRECTORUL : De ce tocmai spre Muntele Ars ?

SOȚIA : Păi, toată lumea vorbește că-l veți arunca în aer !

SECRETARUL DE PARTID : Alexandru n-a trecut pe aici. Nu l-a văzut nimeni dintre noi. Caută-l mata în oraș, pe la vreun coleg sau pe stadion, o juca fotbal.

SOȚIA : El fi cu trînta, nu cu nebulnia aia de fotbal *(Cu îndoială.)* Chiar n-a venit pe-aici ? ! Că a promis să-l răzbune el pe Ilie !

SECRETARUL DE PARTID : Frumos din partea lui, dar pe aici n-a trecut.

ZIARISTUL : Dacă-i pus pe răzbanare, ajunge sigur înaintea lui taică-său. *(În căutarea umorului.)* Dă-i înainte, Alexandre !

SOȚIA (nedumerită) : Atunci, rogu-vă frumos, iertați deranjul. *(Plecă.)* Alexandre, Alexandre, pun eu mina pe tine !

DIRECTORUL : Copiii de azi...

ZIARISTUL : Niște teribiliști, din America pînă-n Australia, și invers !

DIRECTORUL : Televiziunea e de vină ! Am citit că, nu mai știu unde, doi minori au comis o crimă, pentru că așa văzuseră la televizor.

SECRETARUL DE PARTID : După teoria asta, ar însemna că Delavrancea e vinovat de îmbogățirea ilicită a unor contemporani de-ai noștri, care l-au citit prea mult pe *Hagi Tudose*.

(Directorul nu are replică.)

ZIARISTUL : Dacă nu încetează ploaia asta, cred că ajungem la Kant și problema jocului de table.

INGINERUL-ȘEF : Aș vrea să citesc un studiu, intitulat „Kant, aposteriori și reportajul contemporan“.

ZIARISTUL : Șah la rege ? !... Apriori sau aposteriori, ce facem cu Muntele Ars ?

DIRECTORUL : Lăsați-mă, oameni buni, să urc eu la Grota Albă.

(Apare Șoferul.)

ȘOFERUL : Bună ziua !

DIRECTORUL, ZIARISTUL : Bună ziua !

ȘOFERUL : Cînd gătați Muntele Ars ?

DIRECTORUL : Ce te interesează pe dumneata ? !...

ȘOFERUL : Mă interesează.

INGINERUL-ȘEF : De unde știi că i-am pus gînd rău Muntelui Ars ?

ȘOFERUL : Cea mai mare viteză în secolul nostru o atinge zvonul !

INGINERUL-ȘEF : Dumneata ce zvon lansezi ?

ȘOFERUL : Că eu și încă nouă băieți de la Autobaza orașului venim pe seară, în timpul nostru liber, cu basculantele, să vă ajutăm, să cărăm cît mai repede muntele ! Am vorbit cu conducerea Autobazei și ne-a felicitat pentru idee.

ZIARISTUL (răsfoind carnetelul) : Excelent !... Excelent !... Ion Ion... 36 de ani... *(Notează.)* Și de ce veniți să cărați muntele, tovarășe Ion Ion ?

ȘOFERUL : Pentru că așa trebuie.

DIRECTORUL : Muntele Ars încă mai e la locul lui.

(Intră Tinăra ingineră, cu o cască de protecție pe cap.)

TÎNĂRA INGINERĂ : Tovarășe director, oamenii întreabă ce faceți ? S-au în-

- tors și excavatoriști, așteaptă și basculantele. Toți zic să nu mai pierdem timpul.
- DIRECTORUL** (*iși ia o pelerină*): Ei, poftim, oamenii așteaptă! (*Se îmbracă.*) Iar noi flecărăm despre televiziune și Kant!... Trebuie să scăpăm odată de muntele ăsta... Ne-am angajat, doar! (*Iese. Secretarul de partid îl urmează.*)
- ȘOFERUL**: Atunci, eu mă întorc la Autobază. Că mai avem două ceasuri de lucru. Pe scară, după 6, noi venim, să știți. Nu ne faceți să consumăm combustibil degeaba, că n-am realizat economii ca să ne plimbăm cu basculantele prin oraș.
- INGINERUL-ȘEF**: Nu veți veni degeaba! Vă mulțumim din suflet!
- ZIARISTUL** (*către Șofer*): Cum îi cheamă pe ceilalți colegi ai dumitale, și câți ani au?
- ȘOFERUL**: Vorbiți cu ei! E cel mai indicat!...
- ZIARISTUL**: Dacă zici dumneata!...
- ȘOFERUL**: Pe diseară!
- INGINERUL-ȘEF**: La revedere! Încă o dată, mii de mulțumiri.
- (*Șoferul iese.*)
- ZIARISTUL**: Oamenii sînt buni și răi, de la natură. Depinde în ce sistem de referință îi plasezi.
- INGINERUL-ȘEF**: Sistemul l-au făcut tot oamenii!
- ZIARISTUL** (*tăios*): Tovarășe Radu Romanescu, păreți un om serios. Ați fost de atîtea ori premiat, aveți distincții, și nu numai în sport, ați umblat prin lume...
- INGINERUL-ȘEF** (*sec*): Întrebarea?
- ZIARISTUL**: Cînd terminăm cu Muntele Ars, domnule?
- INGINERUL-ȘEF** (*calm*): De cînd scrii dumneata reportaj?
- ZIARISTUL**: De un an și jumătate! (*Concluziv.*) De cînd am absolvit filologia, ca șef de promoție. Cu zece, pe linie!
- INGINERUL-ȘEF**: Atunci, poți să mai aștepti!
- ZIARISTUL** (*incurcat*): Bine... dar, peste cel mult cinci ore, reportajul trebuie să intre în plumbul tipografiei.
- INGINERUL-ȘEF**: Eu nu arunc în aer Muntele Ars pentru reportajul dumitale. *Festina lente*, tovarășe ziarist!... (*Spre Tînăra ingineră.*) Aveți vreo întrebare, tovarășă Duncă? (*Tînăra îl privește, contrariată.*) Vreo nelămurire?
- TÎNĂRA INGINERĂ**: Duc, ești obosit!
- INGINERUL-ȘEF**: Uite ce e, tovarășă Duncă, nu mai lăsa lumea să creadă vrute și nevrute!...
- TÎNĂRA INGINERĂ** (*jenată*): Duc!...
- INGINERUL-ȘEF**: În momentul de față, mie îmi lipsește un erou pentru Grota Albă, și nicidecum o idilă!... (*Tînăra ingineră îl privește o clipă, uimită, fulgerată de umilință. Iese în grabă, plîngînd.*)
- ZIARISTUL**: Îmi cer scuze pentru prezența mea aici. (*Acid.*) Nu suport lacrimile. Poate și pentru faptul că am citit cîndva, într-un manual de psihologie, căți mușchi angajează o biată lacrimă: 67!
- INGINERUL-ȘEF**: În cazul acesta, dumneata ar trebui să rizi. Pentru că risul nu este altceva decît o manifestare a înțelepciunii satisfăcute, semnul care anunță că sîntem alții de înțelepți încît pricepem contrastul fond—formă, scop—mijloace.
- ZIARISTUL** (*aplaudă*): Splendid, tovarășe inginer-șef!
- INGINERUL-ȘEF**: Complimentați-l pe... tovarășul Hegel. (*Trece, ros de neli-niște, la altă idee.*) Regret! E o fată minunată. Dar amintirile încă ard în mine!...
- ZIARISTUL** (*fredonează*): Iubirea e un copil nebun!
- SECRETARUL DE PARTID** (*intrînd*): Tovarășul director nu s-a întors?
- INGINERUL-ȘEF**: Noi nu l-am văzut!
- SECRETARUL DE PARTID**: Gata, peste cinci minute declanșăm explozia. Nu mai putem aștepta. Ploaia e din ce în ce mai puternică. Riscăm să inunde galeriile încărcate cu explozibil. S-au făcut legăturile, s-a verificat, totul e normal.
- INGINERUL-ȘEF**: Foarte bine! Oamenii au intrat în adăposturi?
- SECRETARUL DE PARTID**: Toată lumea! Am fost eu la adăpostul 2 și am luat ultimele măsuri. Totul e în regulă.
- ZIARISTUL**: Deci, directorul nu face parte din colectivul dumneavoastră!
- SECRETARUL DE PARTID**: Directorul cunoaște foarte bine capitolul protecția muncii! Și-a luat doctoratul cu această temă. Strălucit!... (*Iese.*)
- (*Se aude vocea îndepărtată a unui bărbat: „Nimeni la intermediar, pușcăm!”*)

Scena 5

Inginerul-șef e singur în scenă.

INGINERUL-ȘEF (*tulburat*): Muntele Ars? !... (*Închide ochii.*) Pașii copilăriei mele, cînd lăsam satul la 6 km sub brazi... Muntele Ars?... Ecoul iubirii din înfrîna vacanță de licean... Și... Doamne,

tata !... (Zgomotul unei mitraliere, în rafală. Și, imediat, o detunătură puternică. Înțineric. Inginerul-șef înaintează într-un cerc de lumină caldă, rostindu-și purificat monologul.) ...Muntele Ars s-a ridicat leneș, ca un monstru trezit de vulcan... Rocile dansează buimac în înălțimi... Mîinile se despart rănite, picioarele dansatorilor se frîng... Uite, nemții aceia blestemați, care mi-au ucis tatăl, și pe tatăl Anei. Și tații altor copii. Și bărbații altor femei nevinovate. Acolo, lângă Grota Albă ulcerată de război (încă o detunătură puternică), Muntele Ars e un dans de umbre în oglinzile pădurii. Plutonul de execuție caută înnebunit cerul, ca o ultimă lespede. Dar stîncile se topest, curățînd spațiul de gloanțe și de singe... Drumul a răsărit sub furtună, urcînd, ca seva în trunchiuri, spre viitorul baraj.

(Apar, gălăgioși, Secretarul de partid, Ziaristul, Directorul, Tînăra ingineră, Președintele sindicatului, îl înconjoară pe Inginerul-șef. E încă înțineric.)

DIRECTORUL : 185 de metri de șosea, Ducule ! Am cîștigat lupta pe luna aceasta ! Ne-am ținut de cuvînt, Ducule ! Crapă Tănase, directorul de la Grupul nr. 1 !

SECRETARUL DE PARTID (pe gînduri) : Incredibilă izbîndă ! (Scena se luminează.)

ZIARISTUL : Fantastică imagine ! (Începe să scrie pe un trunchi de copac răsturnat.) N-am mai văzut așa ceva. Un munte să se ridice în aer și să se risipească leneș, ca în jocul castelelor de nisip. (Scrie.) N-a văzut Uniunea Scriitorilor așa reportaj !...

PREȘEDINTELE SINDICATULUI : Tovarășe director, comitetul sindicatului a fost convins de la bun început de reușită.

TÎNĂRA INGINERĂ : Duc, acum ești mulțumit ? !...

DIRECTORUL : Să scrii mai mult despre oameni, tovarășe ziarist ! Lasă munții, stelele și luna... Despre cei 185 de metri cucerți de om, în aspra luptă cu natura.

INGINERUL-ȘEF : Constantine, nu înforma greșit presa ! 185 de metri vor fi după ce dinamităm și versantul nordic !

DIRECTORUL : Ai salutări de la versantul nordic și Grota Albă, care nu mai există !...

INGINERUL-ȘEF : Imposibil ! Cantitatea de dinamită, și așa mărită, nu putea arunca în aer și versantul nordic.

SECRETARUL DE PARTID : Și, totuși, acesta e adevărul ! Nu-mi dau seama

cum de-a fost posibil. Toate calculele s-au verificat. Nu s-a greșit nici măcar cu o mîime !

INGINERUL-ȘEF : Imposibil, Vasile !... Totul a fost calculat electronic. (Ziaristul scrie, absorbit.) Imposibil !...

SECRETARUL DE PARTID : Acum, important e că Muntele Ars a dispărut în întregime. A ajuns un maldăr de pietre și praf...

INGINERUL-ȘEF : Ai verificat totul, Smaranda ?

TÎNĂRA INGINERĂ : De două ori, Duc ! Cu calculatorul electronic am verificat !

INGINERUL-ȘEF (calculează în minte) : Înseamnă că cineva a dus 60 de kilograme în Grota Albă ! Altfel nu se explică !

(Cei prezenți, afară de Ziarist, furat de reportaj, se privesc bănuitori.)

SECRETARUL DE PARTID : La una ca asta nu m-am gîndit. Cine putea s-o facă ? !...

INGINERUL-ȘEF : Cine ? !... (Spre Ziarist.) Dînsul iese din discuție ! Rămînem, noi, cei de-aici ! Ies și eu din rîndul suspecților !... Dumneata, Smaranda ? (Tînăra ingineră tace.)

TÎNĂRA INGINERĂ : Încă nu mi-am pierdut capul, Duc, cum crezi ! Am fost în adăpostul 2.

SECRETARUL DE PARTID : Dumneavoastră, tovarășe director ? !...

DIRECTORUL : Vreți să refuzați și acest succes ?

SECRETARUL DE PARTID : Dacă n-ar fi moral, l-am refuza !

(Directorul tace.)

TÎNĂRA INGINERĂ : Dumneavoastră ați fost, tovarășe director !

DIRECTORUL (dezamăgit) : Regret, dar n-am găsit tîria să trec peste sfaturile voastre, cînd m-ați oprit să urc la Grota Albă. Văd că altcineva nu v-a ascultat... Cîinste lui !...

INGINERUL-ȘEF : Atunci, cine a fost, frate, că nu există crimă perfectă ? !... (Spontan.) Nu cumva Alexandru Pop ? !...

(Intră, ca la comandă, soția lui Ilie Pop.)

SOȚIA : Alexandru era la sala de gimnastică. Vrea să ajungă Nadia Comăneci.

DIRECTORUL : Ilie Pop ? La el nu ne-am gîndit !

SECRETARUL DE PARTID : Nici chiar așa, tovarășe director. Ilie Pop a fost operat ieri. Acum se simte foarte bine și e în afara oricărui pericol. Am vor-

bit azi-dimineați cu spitalul de urgență!

SOFIA: De artistă, de artista lui, n-ai aflat nimic?...

SECRETARUL DE PARTID: Peste două săptămîni, Ilie Pop vine acasă. Teafăr!...

(Apare Secretara blondă.)

SECRETARA BLONDĂ (se vrea interesantă): Tovarăși, nu cumva Ion Ion a urecat la Grota Albă?

(Apare Șoferul.)

ȘOFERUL: Stimați tovarăși, noi, cei de la Autobaza orașului, am sosit. Pină mîine-dimineață, la ora 7, cărăm muntele.

DIRECTORUL: Cine să fi fost, atunci, la Grota Albă?!

ZIARISTUL (prins de redactarea reportajului): Nu vă mai chinuiți în zadar,

tovarășe director! Cel care a pus explozibil în Grota Albă se află în sală.

(În fundul sălii, pe culoar, Alpinistul.)

ALPINISTUL: Da, eu sînt cel care am pus dinamită în Grota Albă!

DIRECTORUL: Cine ești dumneata?

ALPINISTUL: Un fost alpinist de performanță.

DIRECTORUL: Bine, dar cum ai ajuns dumneata să transporti explozibil în Grota Albă?

ALPINISTUL: M-a trimis directorul meu, tovarășul Tănase!

DIRECTORUL (uluit): Cineec?!

ALPINISTUL: Tovarășe Tănase, directorul Grupului nr. 1 drumuri. Că pentru dînsul nu contează cine cîștigă întrecerea pe ramură! Năstase, Tănase, totuna-i! Important e să zămislim cît mai repede drumurile spre lumină. Nu sînt ele ale noastre, ale tuturor?!

CORTINA

„Rampă”, acum 50 de ani februarie 1931

Alecu Mavrodi revine în fruntea primei scene (al treilea directorat). Prima măsură: va dubla sau tripla interpretarea rolurilor principale, pentru evitarea surprizelor de orice natură. Vii emoții, în culise! ● Lucia Sturdza Bulandra, flancată de Gh. Storin, Al. Finți, N. Gărdescu, apare în *Profesiunea doamnei Warren* (marea acțiță va relua rolul peste... un sfert de veac, la Municipal). ● Mihail Sorbul, director la Naționalul din Cluj, îl distribuie pe Zaharia Bărsan în *Hamlet*. ● În sfîrșit, Victor Ion Popa regizează a treia piesă a prietenului său Mircea Ștefănescu, *Comedia zorilor*, la Teatrul Ventura (după *Maestrul și Frîmîntări*). ● Pitorescul Ion Morțun se retrage din teatru cu rolul Chirică din *Omul cu mîrjoaga*. Nenea

Gogu Ciprian, „afanisit” (cum mărturisește în memorii), spune, în hazul sălii, că Morțun a ținut să se retragă... călare! ● Și la Craiova, „o retragere”, după 42 de ani de teatru: Coco Demetrescu. Ion Marin Sadoveanu, reprezentînd Ministerul Artelor, cuvîntează emoționat. ● Ion Minulescu, tenacele dramaturg, este sărbătorit la împlinirea unei jumătăți de veac. Teatrul de pe Splai îi joacă *Porumbița fără aripi*. Nenea Minu pozează cu Storin și Maximilian (plus recuzita: fularul și trabucul!). ● Întrăm în epoca „Bucureștilor ce se duc”. Se dărimă scena de la Oteteleșanu, se taie castanii seculari, pentru „zgîrie-norii” anilor '31 — Palatul telefoanelor. V. Maximilian rememorează epoca de aur a operetei („Bravo,

Leonard-Maximilian-Ciucurette-Carussy”). ● Nenorocul îl urmărește pe G. M. Zamfirescu. Comitetul de lectură al Naționalului îi scoate din repetiții *Sam*. (Autorul nu intervine în text, conform hotărîrilor luate de comitet în... 1928 și 1930!). ● Extravagantul Bernard Shaw aruncă fulgere contra regizorilor: „Cunosc însă regizori care se îmbolnăvesc de minie cînd observă, la repetiția generală, că a mai rămas încă în piesă o frază care este a autorului”. ● La cinema „Trianon”, o putem vedea pe compatrioata noastră Elvira Popescu în ecranizarea piesei *Străina*. E primul film sonor al acțiței, cu savuros accent neaoș, accent care i-a adus o glorie europeană. ● Din compania de pe Splai se desprinde un asociat, Ion Manolescu. (Rămîn soții Bulandra, Maximilian, Storin). Marele actor se întoarce la „primul amor”, la Național, unde este distribuit imediat în *Nora* lui Ibsen.

I. N.